

14 Mayıs seçimleri ve devrimci parti

1- Türkiye'nin iktisadi temele dayalı çok yönlü toplumsal krizi yılların değişmez olgusudur. Değişen yalnızca krizin şiddeti ve ağırlaşan toplumsal sonuçlarıdır. Bugün kriz tüm cephelerde ve her bakımdan daha da ağırlaşmış biçimiyle sürmektedir. Ekonomi iflas halindedir ve artık kontrol kaybedilmiştir. Halihazırda yaşanmakta olan, toplumsal faturası ağır bir sürüklenme halidir. Durum günden güne daha da kötüleşmektedir. Bunun kaçınılmaz sonucu geniş kitlelerin büyüyen hoşnutsuzluğu ve iktidarın seçmen desteğindeki sürekli erozyondur. Bu aynı olgu dinci-faşist iktidarın toplumu yönetebilme yeteneğini de belirgin biçimde zaafa uğratmaktadır. İkna etme ve dolayısıyla rıza devşirme gücünü artık yitirmiş, çıplak zor, dolayısıyla her alanda gündelik baskı ve terör, toplumu kontrol altında tutmanın asıl mekanizması haline gelmiştir. Kural ve kaide tanımayan keyfi diktatörlük günümüz Türkiye'sinin gözler önündeki en temel gerçeğidir.

Yukarıdaki özetleme, on ay öncesine ait seçim süreci konulu bir parti değerlendirmesinden alınmadır (*Siyasal Durum ve Devrimci Sınıf Çizgisi, Ekim*, Sayı: 325, Temmuz 2022). Halen de tablo genel çizgileriyle budur. Fazladan olarak, 6 Şubat depremleriyle ortaya çıkan çok ağır insani, iktisadi ve kültürel yıkım toplumsal krize yeni boyutlar eklemiştir. Bu aynı gelişme, dinci-faşist iktidarın toplumu yönetebilme

iddiasına da ağır bir darbe olmuştur. Mevcut iktidarın uzun yıllar boyunca izlediği ranta ve talana dayalı politikalarıyla bir doğa olayının büyük bir toplumsal felakete dönüşmesinin baş sorumlusu olduğu yeterince açıktır. Fakat olayın ardından sergilediği belirgin duyarsızlık ve çaresizlik tablosu ile de, toplumu yönetebilme iddia ve yeteneğini artık yitirdiğini fiilen ortaya koymuştur. Maraş merkezli 6 Şubat depremleri, iktidarın yönetebilme değil, belirsizlik ve çaresizlik içinde sürüklenme halinin sarsıcı bir yeni göstergesi olmuştur. Bunun AKP'nin kemikleşmiş seçmen desteğini etkilememesi yanlıtıcı olmamalıdır. Önemli olan bunun iktidar karşıtı geniş toplum kesimleri üzerinde yarattığı pekiştirici etkidir.

Türkiye gündemdeki seçimlere bu koşullarda gitmektedir.

2- Yirmi yılı dolduran AKP iktidarının en temel meşruiyet silahı düne kadar sahip olduğu seçmen desteği idi. Geline yerde bunu da önemli ölçüde yitirmiş durumdadır. Faşist partinin desteğine ve muhtemel seçim hilelerine rağmen yeni bir seçimi kazanma şansı yoktur. Ama her zaman vurgulaya geldiğimiz gibi, bu hiç de ona artık nihayet kendiliğinden yol görüldüğü anlamına da gelmemektedir. AKP-MHP koalisyonu çok özel koşullar bir araya gelmedikçe ya da çok ağır bir seçim hezimetini yaşamadıkça, iktidarı barışçı biçimde terk etmeyecektir.

Her şeyden önce AKP-MHP dinci-faşist bloku, artık tam manasıyla bir parti-devlettir. Devlet tüm kurumları ve olanaklarıyla onların elinde, denetiminde ve tam hizmetindedir. Bu da salt parlamenter “nöbet değişimi”yle terkedilecek bir konum değildir. İkinci olarak devlet partisi konumu dinci-faşist bloka muazzam boyutlarda zenginlikleri ele geçirmeye ya da kontrol etme olanağı sağlamıştır. Üçüncü olarak bu blok, siyasal planda kurduğu mafyatik yapıyla ve iktisadi-mali planda yarattığı eşi benzeri görülmemiş talan, soygun ve yolsuzluk düzeniyle, halen çok ağır suçların dolaysız faili durumundadır.

Bu üç temel etken bir arada, dinci-faşist blokun neden iktidarı bırakmak istemediğinin ve istemeyeceğinin açıklamasını vermektedir. İktidarı kaybetmek yalnızca en keyfi bir biçimde kullanılan muazzam bir siyasal gücün değil, iktisadi-mali kaynaklar üzerindeki denetimin, yanı sıra yağma ve talanla, yolsuzluk ve hırsızlıkla ele geçirilmiş muazzam zenginliklerin de hiç değilse kısmen kaybedilmesi riski demektir. Daha bir de bu kaybedişin ardından ve başta patlak verebilecek bir halk hareketi olmak üzere beklenmedik gelişmelerin basıncı altında, uzun yıllardır işlenmiş muazzam suçlarla ilgili bir ölçüde olsun hesap verir duruma düşmek riski var.

3- Düşünsel, siyasal ve kültürel bakımdan alabildiğine heterojen durumdaki düzen muhalefetinin en büyük umudu ve dayanağı sandıkta seçimlerin kazanılabilesidir. Fakat ilkin bu, belirgin bir seçmen desteği farkı olarak gerçekleşmedikçe, seçim çalma sicili iyi bilinen dinci-faşist iktidar tarafından pekâlâ manipüle edilebilecek, sonuçta iktidar gaspı sürdürülebilecektir. İkinci olarak, düzen muhalefetinin sınırlı kalacak bir başarısı, dinci-faşist koalisyonu kenetleyecek ve devlet aygıtının tüm imkanları üzerinden bu başarıyı çok geçmeden boşa çıkarma çabasına yöneltecektir. Devlet aygıtı üzerindeki tam kontrol ve yeni parlamentoda her şeye rağmen güçlü sayılabilecek bir temsil, dinci faşist bloka bu doğrultuda büyük avantajlar

sağlayacaktır. Heterojen düzen muhalefetinin halihazırdaki kırılğan yapısı ise karşı tarafın elinde aynı doğrultuda ayrıca önemli bir imkân olarak iş görecektir.

Bu tespitlerden çıkan sonuç şudur: Düzen muhalefeti ezici bir sandık başarısı elde edemediği sürece, seçimler sonrası dönem bizzat düzenin kendi bünyesindeki iktidar çekişme ve çatışmaları üzerinden bir kaos ve kargaşa dönemi olmaya gebecektir. Yani 14 Mayıs seçimleri muhalefetin başarısıyla sonuçlansa bile, bu şimdiki rejim krizi sürecinin sonu değil yalnızca yeni bir safhası olacaktır.

Düzen muhalefetinin bunu gözeten herhangi hazırlığı, hazırlık bir yana herhangi bir ortaklaştırılmış politik yaklaşımı var mıdır bu halen bilinmiyor. Seçmen desteğini bir çaresizlik duygusu ekseninde kendisine endekslemek için “kader seçimi” söylemini kullanan düzen muhalefeti, bu söylemiyle tezat oluşturacak biçimde olağan bir seçime hazırlanmakta ve ardından olağan bir barışçı “nöbet devri” gerçekleşeceğini varsaymaktadır. Bu rahatlık, muhtemel bir seçim kaybı durumunda iç birliğini ve başta baskı aygıtları olmak üzere devlet bürokrasisi üzerindeki denetimini korumak ve yarınki çatışmada etkin biçimde kullanmak üzere dinci-faşist iktidarın elinde halen önemli bir olanaktır.

Burada tüm bu hesapları ve dengeleri kökten değiştirebilecek muhtemel bir gelişme, seçimleri çalma ya da dosdoğru bir darbeye yönelme girişimlerine karşı kitlelerin tahammül sınırlarının aşılması, böylece bunun da bir halk hareketi biçiminde patlak vermesidir. Türkiye ancak bu durumda AKP’nin son yirmi yılda yarattığı dinci-faşist düzeni bir parça olsun demokratik gelişme doğrultusunda aşmak imkânı bulabilecektir. Halen bunun en büyük bariyeri sarsıntısız bir iktidar değişimi çizgisi izleyen düzen muhalefettir.

4- Her şey sandık üzerinden ve düzen muhalefetinin umduğu sınırlar içinde cereyan etse bile, Türkiye’yi seçim sonrası yakın

dönem üzerinden bekleyen, AKP'siz bir AKP düzeninden öte bir şey değildir. Bu konuda hiçbir hayale yer yoktur. Halen yedek bir AKP'yi bizzat bünyesinde bulunduran düzen muhalefetinin kendisi, bunun tam da böyle olacağını en büyük güvencesidir. Nitekim düzen muhalefetinin yarınki kendi iktidarına ilişkin açıklamaları ve vaatleri içinde, AKP'nin yaratmış bulunduğu düzene ilişkin esaslı bir değişim iddiası yoktur. Bu açıdan ele alındığında, düzen muhalefeti genellikle iddia edildiği gibi AKP öncesine dönüş türünden bir "restorasyon" peşinde değildir. Yapacaklarının esası, çivisi çıkmış devlet düzenini mümkünse yeniden rayına oturtmak, burjuvazinin tüm kesimlerinin ortak çıkarlarının güvencesi olabilecek kurumlara dayalı bir kurallı düzeni yeniden kurmak olacaktır. Düzen muhalefetinin biricik ortak paydası olan "güçlendirilmiş parlamenter sistem" vaadinin anlamı da tam olarak budur. Bu ise tümüyle devlet düzeninin işleyişine ve burjuvazinin farklı kesim ya da kliklerinin bu işleyiş içinde kendine yer bulabilmesine ilişkin bir sorundur. İşçi sınıfının, emekçilerin ve tüm öteki ezilen katmanların temel çıkarları bir yana acil ihtiyaçlarıyla bile bunun yakından uzaktan bir ilişkisi yoktur.

Bu çerçevede, düzen muhalefetinin halen izlemekte olduğu çizgi, partimizin yıllar öncesine ait aşağıdaki değerlendirmesine ayrı bir anlam ve önem kazandırmaktadır:

"Düzen sınırlarını aşmayan şu veya bu gelişmenin etkisi altında ya da sonucu olarak Tayyip Erdoğan iktidarı biçimsel varlığını yitirse bile, uzun yıllar içinde yarattığı zemin esası yönünden kalacaktır. Düzenin uzun vadeli çıkarlarını zedeleyen aşırılıklarından bir ölçüde arındırılacak, sivrilikleri belli sınırlarda törpülenecek, keyfilik ve kuralsızlığın bugünkü biçimi sınırlandırılacak, özellikle eğitim gibi kapitalist ekonomi ve devlet düzeni için özel bir önem taşıyan alanlardaki çöküntü düzenin asli ihtiyaçlarına göre onarılmaya çalışılacak, ama yaratılan toplumsal-kültürel ve siyasal zemin esası yönünden korunacaktır. ... Türkiye'nin kapitalist düzeni iktisadi-toplumsal ve siyasal

bir güç olarak dinsel gericiliği dışlayarak işleri götürme olanağını artık yitirmiştir. Sorun dinsel gericiliği dışlamak değil fakat yalnızca dengelemek, yani belli sınırlar ve ölçüler içinde tutmaktır." (*TKİP VI. Kongresi Bildirgesi*, Aralık 2018)

Bu son vurgunun anlamını daha iyi görebilmek için, içinde bulunduğumuz seçim sürecinin şu çok dikkate değer gerçeğini ekleyelim: AKP'nin yirmi yıllık tahribatının temel alanlardan biri, toplumsal ve kamusal yaşamın belirgin biçimde dinselendirilmesi olduğu halde, yönetici sınıf olarak burjuvazinin hiçbir kesiminden bunun şu veya bu sınırlarda giderilmesine ilişkin herhangi bir söylem ya da istem dile getirilmemektedir. Bu konudaki genel suskunluk, tüm kesimleriyle büyük burjuvazinin temel mutabakat alanlarından biri olarak göze batmaktadır. Buraya, '60'lı yıllardan başlayarak dinin devrime karşı bir dalgakıran olarak kullanılması ve buna paralel olarak devrimci olan her şeyin ezilmesi, teslim alınması ve olanaklı olduğunca düzene entegre edilmesi süreci içinde varıldığını biliyoruz. Uzun onyıllar boyunca "irtica tehlikesi"ne karşı laiklik söylemini kullanarak toplumun ilerici katmanlarını kendine yedekleyen kurulu düzen, iktisadi, sosyal, siyasal ve kültürel açıdan dinsel gericiliği artık kendi organik ve vazgeçilemez bir bileşeni olarak görmektedir. Günümüz Türkiye'sinde "irticaya karşı" laik cumhuriyet söylemi artık yalnızca bir ilerici orta sınıf duyarlılığı ve çizgisidir.

5- Muhtemel bir seçim başarısıyla AKP düzenini esası yönünden devralacak olan Millet İttifakı, elbette bu sarsıntısız bir biçimde gerçekleşirse eğer, böylece emperyalizme ve işbirlikçi büyük burjuvaziye hizmet çizgisini de onun bıraktığı yerden sürdürecektir. Seçim sürecinin halihazırdaki gidişatı bunun tartışmasız bir kanıtıdır.

Düzen muhalefetinin halen temel siyasal özgürlükler konusunda vaat düzeyinde bile olsun herhangi bir açık söylemi yoktur. Dinci-faşist iktidarın yirmi yıllık icraatının en temel sonuçlarından biri, zaten son derece sınırlı ve

güdük olan temel demokratik özgürlüklerin tümünden boğulması olmuştur. Bunun karşısında düzen muhalefeti, keyfiliklerin son bulması ve “hukuk devleti”nin yeniden tesisi türünden soyut ve muğlak bir söylemin ötesine geçememektedir. Durum genel siyasal özgürlükler sorununun bir parçası olarak Kürt sorunu konusunda da farklı değildir. Toplumun önüne bu köklü soruna ilişkin sınırlı bir reform talebiyle çıkmak bir yana, sorunun kendisi bile anılmamakta, hiç değilse söylem planında halen yok sayılmaktadır.

İşçi sınıfı ve emekçilerin acil iktisadi ve sosyal sorunları alanında da durum farklı değildir. İşçi sınıfı üzerindeki katmerli sömürü ve çekilmez hale gelmiş ağır çalışma koşulları konusunda düzen muhalefetine genel bir suskunluk egemendir. Yerli ve uluslararası sermaye çevrelerine güven vermeye ve desteklerini almaya çok özel bir özen gösteren bir muhalefetin bu tutumu şaşırtıcı değildir. Bizzat Kılıçdaroğlu’nun söylemlerine göre, kaynaklar ve yeni borçlar Londra tefecilerinden sağlanacaktır. Bu ise izlenecek iktisadi-mali politikanın IMF-TÜSİAD çizgisinde olacağı, dolayısıyla da aşırı sömürüye ve sosyal yıkıma dayalı politikaların devam ettirileceğinin itirafından başka bir şey değildir. Halen Türkiye ağır bir iktisadi-sosyal krizin pençesinde kıvrılmaktadır. İç ve dış borçlar boğucu düzeydedir ve devlet maliyesi iflas halindedir. Belli ki ekonomiyi bu bataktan çıkarmak için yeni bir “acı reçete” gündeme getirilecektir ve her zaman olduğu gibi bunun ağır iktisadi-sosyal faturası işçi sınıfı başta olmak üzere emekçilere ödetilecektir.

Temel siyasal özgürlükler konusunda göze batar suskunluk bu çerçevede ayrıca bir anlam kazanmaktadır. Dolayısıyla, seçmenlerden oy devşirebilmek için olmadık konularda olmadık vaatlerde bulunan düzen muhalefetinin, yirmi yıldır fiilen gasp edilmiş durumdaki sendika ve grev hakkı konusunda, AKP’nin işçiler karşısındaki bu en zayıf noktası üzerinden tek kelime etmemeye özen göstermesi, hiçbir biçimde rastlantı değildir. Türkiye’nin açgözlü asalak

kapitalistlerini yıllar öncesinden “sanayinin kamu çalışanları” olarak onurlandıranlar (bizzat Kılıçdaroğlu’nun kendisi!), tüm zenginliklerin yaratıcısı olan ama halen açlık sınırında bir ücret düzeyiyle kölece çalıştırılan işçi sınıfı hakkında tek kelime etmemeye özen göstermektedirler. Tekelci sermayeye “dünyayla rekabet” vaadinde bulunanlar, Türkiye gibi teknolojik bakımdan geri bir ülkede bunun zorunlu koşulunun ücret maliyetlerinin minimum düzeyde tutulması olduğunu çok iyi bilmektedirler. İşçi sınıfının ana gövdesinin açlık sınırının altında bir asgari ücrete mahkûm edilmiş olması karşısındaki suskunluk da bunun bir yansımasıdır.

Dış politika cephesinde de durum farklı değildir. Elbette ki AKP’nin özellikle Suriye örneği türünden hesapsız ve faturası ağır maceraları yeni dönemde bir yana bırakılacaktır. Ama şu son döneminde emperyalist güç dengelerindeki değişimden kendince yararlanmaya çalışan AKP’den farklı olarak, ABD-NATO çizgisinde daha bir sadakatle hareket edilecektir. Kılıçdaroğlu’nun dış politika başdanışmanının şu günlerde Amerikan basınına yaptığı açıklamalar, bu konuda herhangi bir tartışma ya da belirsizlik bırakmamaktadır. İlgili danışman, “Kılıçdaroğlu öncülüğündeki yeni hükümetin Erdoğan iktidarında Türk dış politikasına, özellikle Türk-ABD ilişkilerine verilen zararı onarmaya çalışacağı” sözü vermekte, “yeni dış politika vizyonu ile beraber Türkiye-ABD ilişkilerinin de daha fazla alana ve ufka sahip” olacaklarını müjdelemekte ve NATO’yla daha uyumlu bir çalışmanın yeni hükümet olarak öncelikleri arasında bulunduğunun altını çizmektedir.

14 Mayıs seçimlerinin iktidar adayı böyle bir muhalefet ile herhangi bir noktada en ufak bir yakınlaşma ya da paralellik, devrimcilik iddiası taşıyanlar için tam bir ideolojik, siyasal ve moral iflas anlamına gelecektir. Bu daha baştan kitlelerin aldatılması, yanıltılması, düzen muhalefetine ilişkin olarak temelsiz beklentiler içine sokulmasına hizmet edecektir. Yapılması gereken, dinci-faşist

iktidarın yerinden edilebilmesi için devrimci bir bakış açısıyla yapılabileceklerin azamisini yapmak, ama ondan nöbeti sarsıntısız biçimde devralmaya hazırlanan düzen muhalefetinin gerçek konumunu ve misyonunu da şimdiden emekçi kitleler önünde tüm açıklığı ile ortaya koymaktır. Ve muhtemel bir iktidar değişimi durumunda, bu temel önemde gerçekleri bugünden gözetken yeni bir mücadele dönemine hazırlanmaktadır.

6- Dinci partiye iktidar yolu açan 3 Kasım 2002 seçimleri, Türkiye solunun da tasfiyeci süreçlerde yeni bir aşamaya geçişini belirlemiştir. 1990'ların ortasından başlayarak devrimcilikte ısrar eden akımların sistematik biçimde ezilmesini, bunun tamamlayıcısı olarak hücre saldırısı üzerinden yaşanan kırılmayı ve nihayet yıkıcı bir moral etki yaratan İmralı teslimiyetini izleyen bu yeni safhayı belirleyen temel özellik, geleneksel solun esas gövdesinin parlamentarizm çizgisine ve pratiğine geçişi olmuştur. Düzen siyasetinin meşruiyet alanına geçiş doğrultusunda atılmış bu önemli adım, solun tarihinde çok önemli bir kırılma noktasını işaretlemektedir. Bu yeni tasfiyeci kırılmanın, o güne kadar devrimcilikte iyi kötü ısrar eden çok sayıda parti, grup ya da çevreyi de kapsadığını biliyoruz.

Halihazırdaki seçimler üzerinden ise, solun bu aynı kesimlerinin kurulu düzenin politika zemininde kendilerine düzence kabul edilebilir yer bulmaları, aracı halkalar üzerinden giderek düzen siyasetine eklemlenmeleri sürecine tanık oluyoruz. Bunun kapsamlı bir muhasebesini daha sonraya bırakıyoruz. Şimdilik sözünü ettiğimiz aracı halkaların, cumhurbaşkanlığı seçimleri üzerinden Kemal Kılıçdaroğlu ve milletvekili seçimleri üzerinden legal Kürt hareketi olduğunu belirtmekle yetinelim.

Devrimci ilkeler konusundaki hassasiyetini her şeye rağmen korumaya çalışan birkaç özel istisna dışında, solun neredeyse tamamı, Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde Millet İttifakı adayı Kemal Kılıçdaroğlu'nu desteklemektedir. Bunun gerekçesi belli bir çeşitlilik göstermekle

birlikte temelde ortak payda, Tayyip Erdoğan'da simgelenen "tek adam yönetimi"nin son bulmasıdır. Basitçe, bir ehven-i şer mantığıdır. Yani, son yüz elli yıl boyunca, işçi sınıfının devrimci temsilcisi konumundaki akımların zamanla devrimci konum ve kimliklerini geri dönüşsüz bir biçimde yitirmelerinin temel etkenlerinden biri olagelmiş o çok iyi bilinen ölümcül oportünist mantıktır.

Kemal Kılıçdaroğlu bir ittifakı, onun ürünü bir programı ve politikalar demetini temsil etmektedir. Gücü buradan gelmekte, misyonunu bu belirlemektedir. Seçimler üzerinden doğrudan talip olduğu makam, kurulu düzenin yürütme organının tamamıdır. Daha açık bir ifadeyle sözkonusu olan, emperyalizm ve büyük burjuvazi adına Türkiye'nin kurulu düzenini tam yetkili bir icra organı olarak yönetme ve yürütme program, politika ve misyonudur. Hangi gerekçe ileri sürülürse sürülsün, seçimlerde kitlelere Kemal Kılıçdaroğlu'na destek çağırısı yapmak, gerçekte bu program, politika ve misyona destek olmak anlamına gelmektedir. Politik tutum ve davranışın doğası gereği başka türlü de olamaz.

Kürt hareketinin ekseninde durduğu Emek ve Özgürlük İttifakı'nın bu konudaki tutumunu anlamak zor değildir. Her şeyden önce bu ittifak içinde tüm kritik konularda Kürt hareketinin tercihleri belirleyicidir. Kürt hareketi ise anlaşılabilir nedenlerle cumhurbaşkanlığı seçimlerinde düzen muhalefetinden yana bir tercih yapmaktadır. Öte yandan aynı ittifakın ön plandaki iki ana bileşeni, TİP ve EMEP, kendi konum ve tercihleri üzerinden Kürt hareketine paralel bir tutum ortaya koymuşlardır. Bu üç önemli bileşenin ortak iradesi ise sonucu belirlemeye fazlası ile yeterli olabilmektedir. Buna karşı bazı bileşenlerden gelen itirazların samimiyeti tartışılmayabilir ama ciddiyeti tümüyle tartışmalıdır. Zira yapılan tercih, ittifakın konumuna ve tüm doğasına uygundur. Tutarsızlık içinde olanlar, çatlak sesler çıkarıp da ittifakın içinde kalmayı sürdürenlerdir. Tutarlılık ve inandırıcılık, kendini bir an önce bu platformdan ayırmayı, ideolojik ve örgütsel

bağımsızlığın titizlikle korunduğu bir konuma geçmeyi gerektirir. Devrimci konum ve iddiayı geriye dönüşsüz bir biçimde yitirmek akıbetinden kurtulmanın bundan başka bir yolu yoktur.

Ağustos ayında kağıt üzerinde ilan edildiğinden bu yana herhangi bir güç birliği tutum ve pratiği sergileyemeyen Sosyalist Güç Birliği cephesinde de durum özünde farklı değildir. Sol Parti'nin CHP ile ittifak ve işbirliği planında zaten esaslı herhangi bir sorunu yoktur. Utangaçlık SİP hiziplerinden, daha somut olarak da, SİP-TKP'den gelmektedir. Kemal Kılıçdaroğlu'nun temsil ettiği politikalara güvensizlik dile getirilmekte, ama buna rağmen desteklenmektedir. Gerekçe, duruma göre değişmekle birlikte, temelde sol eğilimli kitlelerde bu yöndeki çok güçlü tercih ve iradenin karşısına çıkmamak biçimindedir. Tek adam rejiminin yarattığı bunalıcı koşullardan ötürü sol eğilimli kitleleri bu türden bir tercih ve iradeden alıkoymak umutsuz ve sonuçsuz bir çaba olarak kalabilir. Ama bu devrimci olmak iddiasındaki bir partinin kendi tercih ve iradesini hiçbir biçimde belirleyemez. Tam da bu gibi durumlarda kendini kitlelerin bu türden eğiliminden ayırmak, ilkesel konum ve tutumlarda ısrar etmek, devrimci parti olmanın olmazsa olmaz koşuludur.

Sonuç olarak, Türkiye solu ezici bir bölümüyle, cumhurbaşkanlığı seçimleri üzerinden düzen muhalefetinin adayını desteklemekte ortaklaşmaktadır. Bu, Kılıçdaroğlu halkası üzerinden düzenin siyaset yelpazesine sol uçtan eklenmek anlamına da gelmektedir. Solun devrimden kopma sürecinin denebilir ki böylece son noktasına ulaşılmış olmaktadır. Bundan sonrası düzenin siyasal dengeleri içinde kendine yer aramak ve uygun koşulları oluşursa eğer, bizzat muhtemel yeni hükümetlere de katılmak olacaktır. Bundan daha ötesi de zaten yoktur.

Parlamentar alanın yeni sol yıldızı TİP için düzen muhalefetinin adayına açık bir desteğin ölçüsü daha başından itibaren "Ekmeleddin gibi bir olmasın da..."

sınırlarındaydı. Sonradan buna bir de "bu ülkede sosyalistlerin de olduğunu kabul eden bir cumhurbaşkanı" kriteri eklenmiş oldu. İşte Kılıçdaroğlu halkası üzerinden şimdi tam da bu beklenti gerçekleşiyor. Kılıçdaroğlu sağ uçtan sol uca bir düzen siyaseti yelpazesinin kurulmasına denilebilir ki tarihsel önemde bir vesile olmuştur. Düzenin egemenlerince meşru kabul edilen siyaset zemininde, bundan böyle "artık sosyalistler de var"!

Türkiye solunun halihazırdaki ana gövdesini düzen siyasetine eklemeyen ikinci aracı halka ise legal Kürt hareketidir. Kürt hareketi, yılları bulan konum ve yönelimleri açısından alındığında, gündemdeki seçimlerde izlediği politikalar ve yaptığı tercihler konusunda, kendi yönünden tutarlı bir davranış içerisindedir. Kürtler için seçme ve seçilme hakkını bile fiilen boşa çıkarabilen tutum ve uygulamalarıyla bugünkü inkârcı dinci-faşist iktidardan bekleyebileceği herhangi bir şey yoktur. Oysa Millet İttifakı ile sorunun belli tavizlerle yatıştırılmasına yönelik bazı adımlar atabilmek için hiç değilse potansiyel bir şans halen vardır. Kürt hareketinin halihazırdaki tercihlerinde bu beklenti önemli bir yer tutmaktadır.

Kürt hareketi politika ve tercihlerinde kendi yönünden tutarlıdır dedik. Siyasal uzlaşmaların sağlayacağı imkânlarla kurulu düzeni kendi temelleri üzerinde bir ölçüde demokratikleştirmek ve böylece Kürt sorununda da bu sınırlarda yatıştırıcı bir çözüme ulaşabilmek, İmralı'dan beri Kürt hareketinin stratejik yönelimidir. Tutarsızlık, devrimcilik iddiası taşıyıp da Kürt hareketinin bu yeni stratejik yönelimine gönlü rahat biçimde eklenenlerdedir.

Böyleleri geçmişte tasavvur bile edilemeyecek türden ilkesel tutarsızlıklara her yeni gün yenilerini eklemektedirler. Gündemdeki seçimlerde Cumhurbaşkanlığı konusundaki tutum bunun yeni bir örneği oldu. Ardından son anda listelere eklenen iki tescilli Amerikancı milletvekili adayının sineye çekilmesi geldi. Belli ki bu iki aday çok özel bir misyon kapsamında listelere alınmışlardır. Bunun perde gerisini şu an bilmiyoruz. Ama söz konusu olanın AB-ABD-

NATO'nun da ağırlık koyacağı bir yeni çözüm süreci olabileceği pekala varsayılabilir. Kürt hareketinin Emek ve Özgürlük İttifakı'nın temel metinlerinde tek bir anti-empyralist sözcük ya da isteme yer vermemesindeki kararlılık da böylece daha bir anlam kazanır.

Ama yineliyoruz; yapısal tutarsızlık hala da devrimcilik iddiası taşıyarak bu politik ilişkilerin bir parçası olmayı sürdürenlerdedir. Yıllardır devrimcilik adına Rojava'da ABD-NATO güçleriyle iç içe olanlar, şimdi de tescilli Amerikancılarla aynı listelerde bir arada durabilmektedirler. Böylece Kürt hareketi de, Kemal Kılıçdaroğlu'nun daha geniş ölçekte yaptığını, kendi ittifakının sınırları içinde yapmakta, solun kendiyile birlikte hareket eden kesimlerini bir başka koldan düzen siyasetinin meşruiyet alanına taşımaktadır.

7- Türkiye'nin girmekte olduğu kritik seçim sürecini değerlendiren Temmuz 2022 tarihli temel parti değerlendirmesi, birbirini tamamlayan şu önemli tespitleri içermektedir:

“2023 yılının Türkiye için kritik bir yıl olacağı tartışmasızdır. Zira devleti ele geçirmiş ve topluma halen çok şey dayatmayı başarmış olsa da dinci-faşist koalisyon hala da kendi düzenini oturtabilmiş değildir. Seçim yoluyla ya da seçimleri boşa çıkarmanın bir yolunu bularak iktidarı elde tutmayı başarırsa eğer, kısa vadede toplumun üzerine yeni düzeyde bir karabasan gibi çökeceği de yeterince açıktır. Elbette bunun ağır ve ezici sonuçlarını herkesten çok işçi sınıfı ve emekçiler ile toplumsal muhalefet ve ilerici-devrimci hareket yaşayacaktır. Bütün bunlar dinci-faşist iktidarın hesaplarını boşa çıkarmanın devrimci açıdan çok özel önemini açıklıkla ortaya koymaktadır.

“Fakat bütün sorun, bunun devrimci konum üzerinden nasıl yapılacağı, ya da daha somut olarak, devrimci hareketin kendi bu alandaki misyonunu nasıl yerine getireceğidir...”

“Devrimciler kendi rollerini kendi konumları üzerinden, kendi sınıfsal alanlarında, kendi yol ve yöntemleriyle, dolayısıyla kitlelerin bilincini, mücadelesini

ve örgütlenmesini geliştirmeyi hedef alan bir çizgide oynamakla yükümlüdürler. İşçileri ve emekçileri kendi acil istemleri üzerinden fiili-meşru bir çizgide mücadeleye çekmek, bu mücadeleyi büyütmek ve elbette dinci-faşist iktidara karşı bir halk hareketi boyutlarına ulaştırmaya çalışmaktır onların görevi. Güçlerinden ve olanaklarından bağımsız olarak bu böyle olmalıdır. Sorun hiçbir biçimde neyin ne denli başarılabilirliği değildir. Sorun devrimci konum üzerinden bağımsız devrimci bir çizgide hareket edebilmektir. İlkelere dayalı devrimci bir çizgi üzerinden mücadeleyi büyütebilmek, mücadele mevzilerini çoğaltabilmektir.”

(Siyasal Durum ve Devrimci Sınıf Çizgisi)

On ay öncesine ait bu değerlendirme partimizin gündemdeki seçimlere ilişkin tutumunun tüm köşe taşlarını bütün açıklığı ile içermektedir:

Asıl ve öncelikli hedef ebetteki dinci faşist rejimin kökleşip kalıcılığa sürecinin boşa çıkarılmasıdır. Ama devrimci bir parti bunu hiçbir biçimde seçim süreçlerine ve sandığına endeksleyemez. Devrimci parti bu alandaki rolünü kendi devrimci konumu, kimliği ve hedefleri üzerinden, kendi yönelim alanlarına yoğunlaşarak, kendi yol ve yöntemleriyle yapmak durumundadır. Böyle davrandığı ölçüde düzen içi tuzakların dışında kalacak, parlamenter oyun ve hesaplar kapsamında düzen muhalefetinin dolgu malzemesi olmaktan kaçınacak, tüm çabası ve enerjisi ile devrimci sürecin ilerletilmesine yoğunlaşmış olacaktır.

Öte yandan, devrimci parti, seçim atmosferinin yoğunlaştığı bir evrede bile, kitlelerin dikkatini seçim sandığına ve parlamentoya değil, devrimci sınıf mücadelesinin gerçek alanlarına, yöntemlerine ve istemlerine çeker. Seçimin yarattığı politizasyonun kendisinden tam da bu amaç doğrultusunda yararlanmaya çalışır. Dar anlamda seçim çalışmasının odağına da, seçimlerin ve burjuva temsili kurumların gerçek anlamını, işlevini ve dolayısıyla iç yüzünü sergilemeyi, tam da bu tema üzerinden işçi ve emekçi kitlelerin devrimci bilinci geliştirmeyi koyar. Devrimci hareketimizin

devrimci döneminin temel önemde bir ideolojik-politik kazanımı olarak **“Çözüm ne seçimde ne mecliste! Çözüm devrimde kurtuluş sosyalizmde!”** şiarı, her devrimci seçim çalışmasının vazgeçilmez vurgusu olmalıdır.

Bu nokta özellikle önemlidir. Zira burjuva temsili kurumlar ve seçimler konusunda kitlelerin bilincinde var olan önyargıları darbelemek, devrimci bir seçim çalışmasının temel amacı, vazgeçilemez kaygısı ve belirleyici eksen olmak zorundadır. Bunsuz devrimcilik iddiası boş bir söz olarak kalır ve bu durumda seçimlere katılmak, parlamenter hayallerin depreştirilmesine soldan verilmiş bir destek biçimini alır. Yazık ki esas gövdesiyle sosyalist olmak iddiasındaki solun halen yapmakta olduğu da budur. Kullanılan söylemler, seçim sonuçları üzerine yapılan hesaplar, girilen ittifaklar, yaratılan beklentiler ve körüklenen hayaller vb., tümü de bu sonuca çıkmaktadır. Böylece bu konum ve tutum içindeki sol çevreler, düzen siyasetinin toplumsal hoşnutsuzluğu seçim sandığına hapsedmek çabasına da soldan omuz vermiş olmaktadır.

Ve nihayet, devrimci parti, seçimler döneminde kitlelerin karşısına güdük seçim bildirgeleriyle değil fakat temel sorunların çözümüne ilişkin kendi devrimci programının döneme uyarlanmış popüler bir açıklamasıyla çıkar. Düzene karşı devrim ve kapitalizme karşı sosyalizm, bu programın ana eksenini oluşturur... Seçimlerde iki ana ittifak halinde kitlelerin karşısına çıkan reformist sol akımların yapmaktan özenle kaçındıkları da tam olarak budur.

Sonuca gelmiş oluyoruz. Dinci-faşist iktidar ile düzen muhalefetine yürütme organı üzerinden karşı karşıya geldikleri Cumhurbaşkanlığı seçimlerini bir yana bırakıyoruz. Buradaki seçim kurulu düzenin kendi iç politik yaşamına ilişkin bir işlemdir. Devrimci bir partinin burjuva bir hükümetle ya da onun şu veya bakanlığının belirlenmesi ile bir işi ya da ilişkisi kategorik olarak olamaz. Buna yönelik her adım, katılım, destek ya da onay, devrimci ilkelerin terk edilmesi, devrimci konumun yitirilmesi

demektir. Devrimci parti bu konuda kendini kitlelerin halihazırdaki beklentileri, umutları, saplantıları ve önyargılarından kategorik olarak ayırmalı, tüm güçlüğüne rağmen onlara katı gerçeği bütün açıklığı ile anlatmaya bakmalıdır.

Devrimci bir partinin devrimci amaçlarla yararlanabileceği esas alan olan parlamento seçimlerine gelince. Partimiz kendine özgü nedenlerin ürünü bir tercihle, bu seçimlere kendi adaylarıyla katılmamaktadır. Ama yukarıda sunulan ilke ve amaçlara uygun bir konumda bulunan, seçim çalışmalarını bu ekseninde yürüten devrimci adayların olduğu her durumda, onları kendi adayları gibi desteklemek yoluna gidecektir.

Son bir nokta. Partimizin 24 Haziran 2018 seçimlerine ilişkin açıklamasının aşağıdaki bitiş sözleri, bu seçimlerdeki tutumumuzun da mantığını ve ana çerçevesini vermektedir:

“Seçimlerde kitlelere sonuçta sandıkta ne yapmaları gerektiğine ilişkin somut çağrı, genellikle seçim politikasının en önemli ve öncelikli yönü kabul edilir. Gerçekte bu parlamentarist bakış açısının ürünü ve ifadesi bir önyargıdır. Esas olan her zaman temel gerçekleri ve devrimci çıkış yolunu emekçi kitlelere anlatmak, onları örgütlü mücadele alanına çekmeye çalışmak, seçimlerden de tam da bu amaçla yararlanabilmektir. Ötesi güncel açıdan esasa ilişkin bir sorun değildir. Zira devrimcilere yakınlık duyan kitleler bile çoğu kere kısa dönemli kaygılar ve beklentilerin etkisi altında oylarını kullanma yoluna giderler. Dolayısıyla asıl önemli olan, seçim atmosferinden de en iyi biçimde yararlanarak, onlara anlamı ve önemini yarın çok daha iyi anlayabilecekleri gerçekleri en iyi biçimde anlatabilmektir. Sınıf devrimcileri seçim çabalarında sorunun bu yönüne yoğunlaşmalıdırlar. Kendi adaylarından yoksun oldukları bir durumda, **“Düzen partilerine oy yok!”** çağrısı ve **“Düzene karşı DEVRİM!”** kapsayıcı şiarı, bir arada yeterli açıklıkta bir tutumun ifadesidir.” (24 Haziran seçimleri üzerine: Düzene karşı devrim başlıklı TKİP açıklamasından, 8 Mayıs 2018)

Deprem yıkımı ve 1 Mayıs süreci

Maraş merkezli iki büyük depremin yol açtığı yıkımla birlikte ekonomik, sosyal ve siyasal sorunlar, sürmekte olan krizle daha da ağırlaşmış bulunuyor.

On binlerce insanın yaşamına, yüz binlercesinin yaralanmasına ve milyonlarcasının geleceğinin büyük bir belirsizlik içine girmesine yol açan deprem, sermaye devleti için tam bir çöküş ve iflas oldu. Devletteki çürümenin vardığı boyutları tüm çıplaklığıyla açığa çıkararak bu büyük yıkım, aynı zamanda toplumun geniş kesimleri nezdinde “devlet” gerçeğinin açık bir sorgulanmasına dönüştü. Kapitalist düzenin ve sermaye iktidarı gerçeğinin somut olarak görülmesini sağlayan bir işlev gördü.

Sermaye iktidarı ilk andan itibaren yaşanan büyük yıkımın üzerini örtmeye, mevcut durumu çarpıtıp başka türlü göstererek sorumluluklarından kurtulmaya çalışsa da, depremin yarattığı ekonomik, sosyal ve siyasal sorunların ezici ağırlığı altında kalmış durumdadır. Bu sorunların gerçek faturası ise önümüzdeki dönemde çok yüklü olarak işçi ve emekçilere kesilmek istenecektir. Ancak gelinen yerde bunun çok da kolay olmayacağı görülüyor.

Depremlerin ardından sermaye iktidarı ilk günlerde ortalıkta yoktu. Koca devlet mekanizması harekete geçirilmedi. Enkazlar altında yaşam savaşı veren insanlara hiçbir yardım ulaştırılmayarak ölüme terk edildiler. Haftalar geçmesine rağmen halen sokaklarda-meydanlarda insanlar aç ve açıkta hayatta kalma mücadelesi veriyorlar.

“Büyük devlet” olmakla övünen sermaye devleti bu depremlerle birlikte enkaza gömüldü. Günler sonra ortaya çıktığında ise, tüm baskı ve zor aygıtlarını harekete geçirerek büyüyen öfke ve tepkiyi bastırıp ezmeye öncelik verdi. Her

krizi “Allah’ın bir lütfü” olarak gören bu zihniyet bunu da fırsata çevirmeye çalıştı. Deprem bölgesinde OHAL ilan ederek, kabaran kitlesel tepkileri kontrol altına almaya girişti. Deprem karşısı her eylem ve açıklamaya saldırarak, tepkilerin daha geniş toplumsal kesimlere yayılmasını engellemeye çalıştı. Statlardan başlayan “Hükümet istifa!” sloganının önünü kesecek yasakları devreye soktu. Muhalif basın-yayın organlarının sesini boğmak için ekranları karartarak, ağır para cezaları keserek, gözaltı ve tutuklama terörünü uygulayarak herkesi susturmaya ve ezmeye yöneldi.

Ancak tüm baskı, zorbalık ve yasalara rağmen bunu başarabilmiş değiller.

İlerici-toplumsal muhalefeti susturarak, deprem yıkımının sorumlularından hesap sormak için sokaklara çıkanların üzerinde polis-asker terörü estirerek, yardım çalışmalarını engelleyerek ve denetim altına almaya çalışarak, toplumsal dayanışmayı etkisiz kılarak, böylece ağır sorumluluğunun üzerine örtme, rant ve talan politikalarını sorunsuz bir biçimde hayata geçirme çabasındalar.

Depremin yarattığı yıkımı seçim politikasına malzeme yapmaya çalışan gerici-faşist iktidar, hiç zaman yitirmeksizin kirli planlarını da devreye sokmuş bulunuyor.

Düzen muhalefeti ise deprem yıkımının yarattığı tepki ve öfkeyi seçim sandıklarına havale ederek, sermaye devletinin yara alan imajını ve içi boşaltılan tüm kurumlarını restore etmenin hesabını yapıyor.

Ancak ne rant, talan ve yağmadan başka bir derdi olmayan iktidarın sahte vaatleriyle, ne de düzen muhalefetinin “devleti yıpratmama” kaygısıyla bir gelecek inşa edilebilir. Ölüm, yıkım ve sömürü üzerine kurulu bu düzen yıkılmadan

yeni bir geleceği inşa etmek mümkün değildir.

Bu tablonun açığa çıkardığı bir başka temel olgu ise, güçlenen ve genişleyen toplumsal dayanışmanın diriliği ve gücüdür. Yaşanan depremle birlikte emekçiler tam bir seferberlik ruhuyla kendiliğinden harekete geçerek yardım ve dayanışma çalışmalarına yöneldiler. Sınırlı imkanlarını deprem bölgesine aktararak yaşam mücadelesi içindeki emekçilerle dayanışmayı yükselttiler.

Bu çaba son derece anlamlı olsa da sınırları bellidir. Milyonlarca insanın yaşamını etkileyen temel ihtiyaçların karşılanması ve temel sorunların çözülebilmesi bu sınırların çok ötesindedir. Bu bir sistem sorunudur. Dolayısıyla ilerici ve özellikle reformist sol güçlerin sermaye iktidarının boş bıraktığı alanı doldurarak yürüttükleri yardımlaşma-dayanışma çalışmalarına ilişkin yer yer abartılı değerlendirmelerine, bunun yol açabileceği kimi yanılsamalara karşı ideolojik-politik mücadele yürütmek gerekmektedir.

Ancak kendi adımıza da şu noktanın altını kalınca çizmemiz gerekir: Özellikle böylesi kriz dönemlerinin olağanüstü koşullarında politik-pratik reflekslerimizin çok daha hızlı ve etkin biçimde harekete geçirilmesi büyük bir önem taşımaktadır. Anı hızla kavramak ve beklemeksizin harekete geçmek temel yönelimimiz olabilmelidir. Ne yazık ki yaşanan depremlerde anın gerektirdiği müdahaleyi ve pratik çabayı ortaya koymada belli bir zorlanma ve “tutukluk” yaşanabildi. Sonrasında belli bir toparlanma yaşansa bile, bu açıdan mevcut tablomuzun sorgulanması, gerekli derslerin ve sonuçların çıkartılması görevi önümüzde duruyor.

1 Mayıs ve seçimler

Önümüzde 1 Mayıs gündemini ve seçimleri kapsayan hareketli ve yoğun bir dönem uzanmaktadır. Bu dönem aynı zamanda sınıf ve kitle hareketinin canlandığı bir dönem olacaktır. Seçimlerle birlikte politik yaşamın ve mücadelenin keskinleşeceği, çatışmanın daha da sertleşeceği bir süreç evrilecektir. Bu dönem aynı zamanda kitlelerin politikleşmeye

daha açık ve duyarlı hale geldiği bir atmosferin oluşmasını sağlayacaktır. İşte böyle bir dönemde, kendi bağımsız devrimci sınıf çizgimizi ve programımızı en geniş işçi ve emekçilere taşımak, devrimci şiar ve talepleri yükseltmek öncelikli hedeflerimizden biri olacaktır.

Bir dizi gelişmenin iç içe geçerek karmaşık hale geldiği böyle bir dönemde, rutin ve alışlagelen çalışma tarzıyla hareket etmenin edilgenliğe yol açacağı açık olmalıdır. Bu nedenle bu süreçlere daha etkin, enerjik ve inisiyatifli bir müdahale sorumluluğu önümüzde durmaktadır. Dönemin ortaya çıkardığı tüm imkan ve zeminleri etkin bir biçimde kullanılmalı, sınıf ve kitle çalışmalarını her açıdan geliştirmenin ve yaratıcı yol, yöntem ve araçları kullanarak mevcut darlığımızı kırmanın bir manivelasına dönüştürebilmeliyiz.

Deprem yıkımının yarattığı tahribata karşı duyarlılıkları artan işçi ve emekçilerin gerici-faşist iktidardan hesap sormasını hedefleyen bir faaliyeti örgütlemek, depremden etkilenen emekçilerin konut, beslenme, su, sağlık, eğitim vb. yaşamsal taleplerini eksen alan bir politik ajitasyonu-propaganda ve teşhir faaliyetini çok yönlü olarak yükseltmek günün güncel sorumluluklardan biridir.

Bu sorumluluğu omuzlayan devrimci-ilerici güçler ve diğer toplumsal mücadele dinamikleri sermaye iktidarının tırmanan faşist baskı, terör ve yasaklarına direnirken, öte yandan işçi sınıfı, emekçiler, gençler ve kadınlar içinde büyüyen öfke ve tepki ile birlikte dayanışma ruhu güçlenmektedir. Bu direnme ve dayanışma ruhunu politik mücadeleye dönüştürmek için hazırlıklarımızı hızlandırmalıyız.

Yüklenilmesi gereken halkalardan biri, deprem bölgesindeki emekçilerin temel taleplerini ve genel planda hesap sorma çizgisini esas alan politik mücadeledir. Depremle birlikte açığa çıkan toplumsal duyarlılığı sermaye düzenini hedef alan toplumsal bir mücadeleye doğru büyütmek ancak böylece mümkün olabilecektir.

İçine bulunduğumuz bahar ve seçim sürecini işçi sınıfı ve emekçi kitleleri sermaye düzeni ile hesaplaşılacak bir mücadele zeminine dönüştürmek için tam bir seferberlik içine

girebilmeliyiz.

1 Mayıs'a çok yönlü hazırlık

1 Mayıs'ı seçimlerin ön günlerinde karşılayacağız. Seçimlere parlamento/sandık eksenli yaklaşan siyasal hareketler, sendikalar ve demokratik kitle örgütlerinin 1 Mayıs'ı seçim arenasına dönüştürecekleri açıktır. Yaşanan gelişmeler, 1 Mayıs'ta işçi sınıfı ve emekçilerin sermaye sınıfı ve düzeninin karşısına kendi program ve talepleriyle çıkarılmasının, tarihsel ve sınıfsal özüne uygun güçlü bir 1 Mayıs'ın örgütlenmesinin öneminin bir kat daha arttığını gösteriyor. Bu yaklaşımı başta komünistler olmak üzere sınırlı bir çevre ortaya koyacaktır. Mümkün olan her yerde ve her müdahalemizde bu yaklaşımı güçlendirme ve örgütlenme sorumluluğu bizlerin omuzlarındadır. 1 Mayıs hazırlıklarımızı "sınıfa karşı sınıf" eksenine oturtmak için tüm olanaklarımızı zorlayan, yeni olanaklar yaratan bir bakış ve pratikle hareket etmeliyiz.

Kuşkusuz komünistler önümüzdeki her gündemi seçimlerle iç içe ele alacaklardır. Burjuva partilerin ve reformist solun "iktidarı göndereceğiz" söylemlerinden farklı olarak, partimiz bir sınıfın karşısına başka bir sınıfı çıkarma iddiası ve hedefiyle hareket edecektir. 1 Mayıs ve seçim çalışmalarımız sermaye düzenini, her türlü burjuva kliği ve düzen içi restorasyon çabalarını hedef alan bir hatta yürütülecektir. İşçi sınıfı ve emekçilere gerçek çözümün yolunu gösteren ve mücadeleyi büyütmeye çağıran bir eksene oturacaktır.

Seçimlerle iç içe geçmiş 1 Mayıs süreci, devrimci ve reformist yaklaşımlar arasındaki farkı daha görünür kılacaktır. İçinden geçtiğimiz süreçte ileri kesimlerde hakim olan "göndereceğiz" yaklaşımının 1 Mayıs hazırlıklarında bizi zorlayacağı açıktır. Bunlara takılmadan, devrimci çizgi ve yaklaşımımızı, toplam bahar dönemi çalışmamızda olduğu gibi 1 Mayıs sürecinde de etkin biçimde örgütlemekle yükümlüyük. Sürecin kısa vadeli zorlayıcı yanlarına takılmadan, orta ve uzun vadede işçi sınıfı ve emekçilerin bilinç, eylem ve

örgütlenme kapasitesini açığa çıkaran, devrimci, kararlı ve sistemli bir çabayı örgütlenme görevi omuzlarımızdadır.

Bir bütün olarak seçimleri de kapsayan bahar döneminde, "Haramilerin saltanatını yıkacağız!" şiarı öne çıkaracağımız temel şiarlardan biri olacaktır. 1 Mayıs'ta, seçimlerde ve diğer gündemlerde üst şiar olarak çalışmalarımızın eksenini oluşturacaktır. 1 Mayıs sürecinde de bu temayla birlikte değişik şiarlar ve sınıfın temel talepleri öne çıkarılarak, "Sınıfa karşı sınıf!" tutumunu geliştirmek ve "Düzene karşı devrim!" çizgisini örgütlemek çabası esas alınacaktır. Bu, burjuva muhalefetin ve reformist solun yaydığı sahte hayallere karşı sınıf eksenli devrimci çizgi ve tutumu örgütlemek, her olanağı, her yol, yöntem ve aracı da buna göre değerlendirmek demektir.

Yerel ve merkezi araçlarımız bu gözle ele alınıp değerlendirilmelidir. Bunu başarmak, sözümüzü güçlendireceği gibi, devrimci tutum ve şiarları bütünlüklü biçimde en geniş kesimlere taşımamızın, güçlü bir etkileşim ve bütünlüklü bir görüntü oluşturmanın olanaklarını yaratacaktır. Devrimci siyasal çalışmamızda söz, eylem, şiar bütünlüğünü sağlamak, içinden geçtiğimiz döneme müdahale etmenin, farklı eğilimler karşısında sözümüzü güçlü söylemenin bir gereğidir. Yoldaşlarımız, tutumumuzu ve bunu ortaya koyan şiarlarımızı etkin ve güçlü biçimde yerel alanlara ve diğer çalışma araçlarımıza uyarlayarak hayata geçirme sorumluluğu ile karşı karşıyadır.

1 Mayıs günü de devrimci sınıf tutumunu daha güçlü ortaya koymamız ve etki alanımızı genişletmemiz açısından fazlasıyla önemlidir. Bunun bir boyutu öne çıkardığımız şiarları güçlü biçimde yansıtacak, alanda kullanacağımız araç ve gereçleri görünür kılacak planlamalar yapmaktadır. Bir diğer boyutunu ise güçlü bir katılım oluşturacaktır. Niteliği öne çıkaran fakat alan katılımını da artıracak olan her türlü yol ve yönetimi devreye sokan bir çaba bizleri beklemektedir.

Burada hareket noktamız, çevremizdeki tüm güçleri etkin bir biçimde seferber etmek olmalıdır. 1 Mayıs günü sadece kortejlerimize

(Devamı s.21'de)

İnisiyatifli ve yaratıcı yerel çalışma

Nilgün Eren

Yerel önderliğin yönetici organları olan il komiteleri, temel önemde parti örgütlerinden biridir. **TKİP Tüzüğü**'ne göre “İK, sorumlu olduğu alandaki tüm parti örgütlerinin faaliyetini, partinin genel çizgisi ve MK'nın karar ve direktifleri doğrultusunda yönetmekle yükümlü”dür. Tüzük üzerine tartışmalarda da vurgulandığı gibi, yerel yönetici organın görevi “dar anlamda alt örgütleri yönetmek değil, sınıf mücadelesine kendi alanında müdahale ve önderlik etmek ve bu amaç doğrultusunda alt örgütlere pratik-siyasal önderlik yapmaktır.”

Yerel önderliğin görev ve sorumluluklarına açıklık getiren bu tanımlamalar, onların örgütsel-siyasal çalışmada ne denli önemli bir rol üstlendiklerini de yeterli açıklıkta ortaya koymaktadır. Partinin siyasal çizgisi doğrultusunda geniş bir inisiyatifle çalışması gereken yerel yönetici organlar, bunu başarabildikleri ve örgütsel-siyasal faaliyetin sorunlarına politik bir bakışla ve yaratıcı yol-yöntemlerle müdahale edebildikleri ölçüde, parti çalışması ileri taşınabilir ve sürekliliği güvenceye alınabilir.

Başarılı bir il önderliği için!

İl örgütlerinin görevi partinin genel politikalarını yerel koşullara başarılı bir biçimde uyarlamaktır. Bu ise öncelikle sorumluluğunu taşıdığı alanı çok yönlü tanımaya, elindeki güç ve imkanları başarıyla değerlendirmesine bağlıdır.

“Her il komitesi, genel olarak faaliyet gösterdiği mahalli alana, özel olarak da mahalli devrimci harekete ve işçi hareketine ilişkin olarak açık bir değerlendirmeye sahip olmalıdır. Olayların akışına paralel olarak geliştirilen

ve zenginleştirilen böyle bir değerlendirme olmaksızın, ne yakın ve uzak hedefleri isabetle saptamak ve ne de gündelik somut çalışmayı sağlıklı bir çerçeveye oturtmak mümkündür.”

(EKİM 3. Genel Konferansı/ Siyasal ve Örgütsel Değerlendirmeler, s.182)

Burada işaret edilen “mahalli devrimci harekete ve işçi hareketine ilişkin” açık bir değerlendirmeye sahip olmak, sanıldığından da önemlidir. Bu değerlendirme, yerel alanda faaliyet yürüten güçlerin etkinliklerine ilişkin gündelik gözlemlerin ötesine geçebilmeli, özellikle sınıf içinde yürüttükleri çalışma ile bunun etki ve sonuçları konusunda sürekli bir açıklık içinde olmayı hedeflemelidir. Aynı şekilde, süreçlerin akışı içinde sınıf hareketi ve sendikal cephede durum, bu alanda yaşanan gelişmelerin anlamı ve parti çalışmasına etkisine odaklanmalıdır. Bu, hedefleri isabetle saptanmış başarılı bir yerel çalışmanın olmazsa olmaz koşullarından biridir.

İl komitelerinin “sorumlu olduğu alandaki tüm parti örgütlerinin faaliyetini” yönetme yükümlülüğünün nasıl ele alması gerektiği de temel önemde bir noktadır. Yerel alandaki tüm faaliyetin başarıyla yönetilebilmesi, herşeyden önce önderliğin politik bir içerikle ele alınmasını ve buna uygun bir pratiği gerektirir. Alt organlarla ilişkiler salt pratik planda bir ilişkilene ve denetleme sınırlarına daraldığında, böylece asıl işlevinden, eğitici, yönlendirici ve geliştirici bir önderlik pratiği boyutundan yoksun kalır.

Dolayısıyla inisiyatifli ve yaratıcı bir yerel çalışma, öncelikle yerel çalışmanın koşullarına ve sorunlarına ilişkin bir politik açıklık içinde olmayı gerektirir. Başarılı bir siyasal-örgütsel önderlik pratiği, bu açıklıklar

üzerinden her bir yerelin özgünlüklerini gözeterek doğru politikaların belirlenmesi, isabetli hedeflerin saptanması, işlevli bir işbölümü üzerinden faaliyetin planlanıp somutlanması demektir. Altındaki güçlerin sürekli eğitilmesi ve yönlendirilmesi, çalışmanın gidişatının dikkatle izlenmesi ve denetlenmesi, sorunlara zamanında müdahale edilmesi vb. demektir. Yürütülmekte olan faaliyetin temel sorun alanlarına, zayıflık ve yetersizliklerine ilişkin açıklıklar yaratılmadığı, çalışmanın gidişatı sistemli bir biçimde kolektif zeminlerde tartışılıp, irdelenip gerekli sonuçlar çıkartılmadığı sürece, yerel çalışmanın başarılı bir gelişmesi güvence altına alınamaz.

Çalışmanın bütünlüğünün kurulması

Yerel çalışmada karşımıza çıkan önemli sorunlardan biri de, genel politik mücadele kapsamındaki çalışma ile seçilmiş birimler üzerinde yoğunlaşmayı hedefleyen özel çalışma arasındaki kurulması gereken organik bütünlüktür.

Devrimci bir parti her zaman genele seslenen bir politik çalışma ile özel hedeflere yoğunlaşan bir çalışmayı birlikte, aynı anda, iç içe yürütmek durumundadır. 1 Mayıs, 8 Mart, Newroz gibi bilinen dönemsel gündemlerden toplumun ve sınıfın genelini ilgilendiren politik sorunlar ve saldırılara (hak ve özgürlüklerin çiğnenmesi, grev hakkının gaspı vb.), toplum ölçüsünde etkili olan belirli süreçlerden (seçimler) toplumsal düzeyde sarsıntı yaratan beklenmedik gelişmelere (emperyalist savaş, deprem vb.) kadar geniş bir alanı vardır bunun. Güç ve olanakların elverdiği sınırlar içinde genel siyasal çalışmasını yürüten devrimci bir parti, bu çalışmasının özellikle hedef olarak seçtiği alana, havza ve fabrikalar üzerinde yoğunlaştırma yoluna giderse, böylece genel siyasal çalışma ile hedeflenen birimlerdeki özel çalışma arasında amaca uygun bir uyumu sağlamakta da başarılı olur.

Yerel örgütler, bu çerçevede genele yönelen

bir politik çalışma yürütürken, belirlenmiş hedeflere sistemli ve yöntemli bir yoğunlaşmaya da özel bir ağırlık verebilmek durumundadır. Zira, genele yönelen politik faaliyet somutlanan hedeflere dönük gündelik bir etkin çalışma ile birleştirilemediğinde, parti genel planda adını ve şiarlarını duyurabilse bile, kendi zeminine güçlü bir biçimde basmadığı sürece, kitleleri kucaklama ve mücadeleye yöneltme başarısı da gösteremez. Yöntemli bir hedefli çalışmada somut mevziler kazanılmadığı sürece, sonuçta sınıf hareketi içinde etkin bir güç haline de gelinemez.

İl önderlikleri yerel faaliyeti bu bütünsellik üzerinden planlayıp örgütleyebilmeli, süregiden çalışmanın ağırlık merkezinin kaymasına fırsat vermemelidir. Siyasal faaliyetimizin zaten fabrikalar ve işçi havzalarına yönelik olduğu, dolayısıyla bu açıdan bir zayıflık yaşanmadığı düşünülebilir. Fakat burada işaret edilen faaliyetin hangi zeminde yürütüldüğü değil, mevziler yaratmayı hedefleyen etkin, sistemli ve yöntemli bir yoğunlaşma ve derinleşme sorunudur. Güç ve olanakların sınırlılığı koşullarında, öncelikleri ve yüklenme alanlarını isabetle saptamak, yerel çalışmanın çok değişik yükleri bir dağılmaya yol açıyorsa buna zamanında müdahale etmek, çalışmayı hedefleri üzerinden bütünsel bir hatta yöneltmek vb. il önderliğinin sorumluluğudur.

Kullanılan zeminler, araçlar ve hedefler sorunu

Yerel çalışmada kullanılan zeminler ve araçlar ile hedefler arasındaki ilişki yönünden de bütünsellik önem taşımaktadır. Bugün tüm yerel çalışma alanlarımızda siyasal faaliyet değişik zeminler ve araçlar üzerinden örgütleniyor. Sektörel çalışmalar, sendikal platformlar, yerel birlik çalışmaları, kadın çalışması, kurumsal araçlar, vb... Tümü de bir ihtiyaç olarak gündeme gelmiş olsa da çeşitliliği ölçüsünde bir parçalılık, bütünlüğün başarıyla sağlanamaması, böylece birleşik bir etkinin ürünü olarak gerekli verimli sonuçların alınmaması gibi sorunlar

yaşanabiliyor.

Dolayısıyla yerel faaliyette bu yönüyle de öncelikleri gözetmek, gerektiğinde tercihler yapmak, her alana yetişmek adına siyasal faaliyette temel hedefler üzerinden yoğunlaşma ve derinleşmeyi zora sokacak bir işbölümünden kaçınmak, güçleri buna uygun konumlandırmak gerekir.

Devrimci sınıf çalışmasının özgün alanlar ve araçlar üzerinden yürütülmesi elbette bir ihtiyaçtır. Ama bunların ne kadar işlevine uygun ve yerel çalışmanın hedeflerine ulaşmayı kolaylaştıracak bir tarzda yürütülebildiği de il örgütlerinin temel bir sorunu olabilmelidir. Çalışmalar bu yönüyle döne döne değerlendirilmeli ve gerekli müdahaleler zamanında yapılabilirdir.

Örneğin kadın çalışmaları ya da kurum çalışmalarının bu açıdan durumu nedir? Bunlar hedefleri gözeten bütünsel bir faaliyetin bir parçası olarak mı şekilleniyor, yoksa daha çok kendi içinde birer faaliyet alanı olarak mı kalıyorlar? Eğer bu soruya olumlu yanıt verilebiliyorsa, sorun yok demektir. Değilse, yürütülen çalışmaların kendi sınırları içinde bir anlamı olsa bile, çalışmanın temel hedefleri üzerinden oynaması gereken rolü oynayamıyorsa, burada zamanı ve enerjiyi kullanmada, güçleri isabetli bir biçimde değerlendirmede bir sorun var demektir.

Açıktır ki, sınıf içinde kökleşmek ve mevziler tutmak, dağınık işçi ilişkilerinin arkasından koşarak ya da onları bir biçimde birtakım kurumlarda bir araya getirerek başarılamaz. Faaliyeti kurumlar üzerinden şekillendirmek, buradan “güç biriktirerek” temel hedeflere yönelmek ise, bugüne kadarki deneyimlerimizin de gösterdiği gibi, verimsiz ve sonuçsuz bir çabadır. Elbette kurum çalışmaları bütünsel faaliyetin araçlarından biri olarak kendi işlevlerini yerine getirebildikleri koşullarda, bölge çalışmalarını güçlendiren bir rol oynayacaklardır. Çalışmanın kurum üzerinden üretilmeye çalışılması ise, bütünsel çalışmanın bir aracı olması gereken kurumun kendi içinde bir çalışma zemini haline gelmesine, böylece

çalışmanın temel ekseninden uzaklaşmaya yol açacaktır.

Başta il örgütleri olmak üzere yerel yönetici organlar, faaliyeti planlayıp örgütlerken ve sonuçlarını değerlendirirken, temel yönelim ve hedeflerini her adımda gözetme bakışıyla hareket etmeli, bu çerçevede de bütünsel bir faaliyetin örülmesini zaafa uğratacak eksen ya da dikkat kaymalarına fırsat vermemelidirler.

Politik önderliğe dayalı çalışma tarzı

Başarılı bir il çalışması için en tayin edici halka ise, politik önderliğe dayalı çalışma tarzıdır. Ancak politik önderliğin yön verdiği bir çalışma tarzıyla yerel yönetici organlar sorumluluklarının gerekleri yerine getirilebilir, inisiyatifli ve yaratıcı bir yerel çalışmayı örgütleyebilirler.

2009’da toplanan **III. Parti Kongresi**’nden bu yana partinin gündeminde olan politik önderliğe dayalı çalışma tarzı sorunu, pek çok zayıflık ve yetersizliği geride bırakmanın gerçek “çözücü halkası”dır. Merkezi önderlik alanında olduğu kadar yerel önderlikler planında da:

“... çalışma tarzı sorunu parti örgütü ve çalışmasının tüm yönlerinin kesiştiği, temel önemde ve kapsamlı bir sorundur. Başarılı bir parti faaliyetinin örgütlenmesi herşeyden önce doğru bir çalışma tarzı ile olanaklıdır. Doğru bir çalışma tarzını hayata geçiremediğimiz sürece, ne güvenlik sorunlarının üstesinden gelmeyi, ne politik çalışmayı doğru bir biçimde yönlendirmeyi, ne parti örgütünü sağlamca oturtmayı, ne inisiyatifli bir yerel çalışmayı örgütlemeyi, ne de doğru bir kadrolaşma çizgisi izlemeyi başarabiliriz... Bir bütün olarak parti çalışmasında mesafe alabilmenin yolu, hem merkezi hem de yerel önderlikler düzeyinde politik önderliğe dayalı çalışma tarzını oturtabilmenin sorunlarıyla sürekli olarak uğraşmaktan geçiyor.” (Partide çalışma tarzı sorunları, Ekim, Sayı:277, Aralık 2011)

Siyasal çalışma partinin tüm çalışmalarının

temeli, birleştirici eksenidir. Politik kavrayış ve açıklığa sahip olmak, çalışmanın tüm sorunlarını politik esasları üzerinden ele almak, alt örgütlerin önüne politik olarak açmak, başarılı bir siyasal çalışmanın zorunlu gerekleri kapsamındadır.

Doğru bir çalışma tarzı yalnızca siyasal çalışmanın değil, örgütsel gelişmenin tüm sorunlarını da ideolojik-politik bir çerçevede ele alabilmeyi gerektirir. Başta il örgütleri olmak üzere yerel yönetici komiteler, politik önderliğe dayalı çalışma tarzıyla neyin hedeflendiğine ilişkin net bir bakışa, bu bakışın yön verdiği bir müdahale hattına sahip olabilmelidir. Çalışmanın planlanıp örgütlenmesine, yüklenme alanlarının saptanmasına, kadroların ve çevre ilişkilerinin yönlendirilip değerlendirilmesine vb.'ne de bu bakış yön verebilmelidir.

Politik bakışa dayalı değerlendirmelerden, bunun yön verdiği bir müdahale planından yoksunluk, kaçınılmaz olarak örgütsel-siyasal faaliyette kendiliğinden bir sürüklenmeye yol açar. Sonuç, sorunların çözümünün sürecin akışına bırakılması olur.

İl ve alt bölge örgütleri raporları, alanın tablosu, kadroların ve çevre ilişkilerinin durumu, yürüttükleri çalışmanın sorunları vb.'ne ilişkin genel bir bilgilendirmenin ötesine geçemiyor, çalışmaya ilişkin hedefler ile sorunların çözümüne yönelik somut bir müdahale planı ortaya koyamıyorlarsa, politik bakışa dayalı bir önderlik pratiği planında ciddi bir zayıflığın yaşandığını gösterir bu.

Yerel çalışmayı değerlendirirken, mevcut durumu ortaya koymak, sorunu ya da sorunları tanımlamak, açıktır ki kendi başına yeterli değildir. Çalışmayı ilerletmede en temel sorunun ne olduğu, bu çerçevede öncelikle kavranması gereken halka ya da halkalar, sorunun hangi kapsamıyla karşımıza çıktığı, bunu aşmanın yol, yöntem ve araçları, süreç içinde alınan mesafe ya da neden alamadığımız, nerede ve neden zorlandığımız ve nasıl üstesinden gelebileceğimiz, vb., vb... Tüm bunların çalışmanın önünü açacak bir yaklaşımla tartışılıp irdelenmesi, yaşanan

sorunları güç ve imkanların sınırlılığı, dönemin zorlukları vb. üzerinden meşrulaştırma zaafiyetine düşülmemesi, sorunların politik bir bakışla ele alınmasıyla mümkündür. Politik bakışın yön vermediği değerlendirmeler, dolayısıyla müdahalelerle mesafe alınamaz, giderek kısır döngüye yol açacak rutinleşmiş çalışma pratiği aşılamaz.

Yerel yönetici organlarımız sorunların politik muhtevasıyla birlikte çözümüne ilişkin de politik bir değerlendirme ortaya koyabilmelidir. Zira sonuç alıcı müdahalelerde bulunabilmek, değiştirip dönüştürme iradesini sergileyebilmek bu çerçevede sağlanacak açıklıklara bağlıdır.

İdeolojik-politik donanım sorunu

Doğru bir çalışma tarzı siyasal çalışmanın ve örgütsel gelişmenin tüm sorunlarını ideolojik-politik bir çerçevede ele alabilmek demekse eğer, mahalli il önderlikleri sürekli ve sistematik bir eğitim ve donanım sorununa gereken önemi vermek, bunu organ çalışmasının temel bir gündemi haline getirebilmek durumundadır. Zira sınıf çalışmasında bütünsel bir faaliyetin örgütlenebilmesi, yol, yöntem ve araçların politik hedeflere tabi bir biçimde ele alınabilmesi, yaratıcı ve inisiyatifli bir çalışma vb., marksist bakış açısının edinilmesi, temel perspektiflerin içselleştirilmesiyle başarılabılır ancak. Donanım planındaki yetersizlik, politik müdahaleye bakışta, belirlenen parti politikalarını uygulamada ve somut politikalar belirlemede hatalar yapmaya yol açar.

Siyasal-örgütsel çalışmada yüz yüze kaldığımız sorunlara yöntemsel yaklaşım, tek tek sorunları kendi içinde ele almak gibi bir tek yanlılığa düşmemek, bütünsel bir bakışla sorunun kaynağına yönelmek de marksist bakış açısının, onun devrimci yönteminin edinilmesiyle doğrudan bağlantılıdır. Bütüne bakmayı başaramadığı ölçüde kısmi müdahalelerle sorunları çözmeye çalışan bir önderlik pratiğiyle sonuç alınamaz.

İdeolojik-politik donanımın her şeyden önce inisiyatif ve müdahale gücü demek olduğunun altı önemle çizilmelidir. Zira politik kavrayışa dayalı bir siyasal çalışma ancak bilinçli insan malzemesiyle örgütlenebilir. Ortaya konulan politik çerçevenin anlaşılabilmesi ve inisiyatifli bir şekilde hayata geçirilmesi buna bağlıdır.

Etkin bir organ çalışması

Doğru bir çalışma tarzı aynı zamanda, *“Eğitilmiş ve donatılmış kadrolara dayalı düzenli bir organ çalışması demektir. Sorunların ortaya konulduğu, değerlendirmelerin yapıldığı, hedeflerin ve görevlerin saptandığı, bunların somut bir plana bağlandığı, bu temelde işbölümünün yapıldığı işlevsel organ toplantıları demektir.” (agy)*

Başta il örgütleri olmak üzere her bir yerel önderlik organının sorumlu olduğu alanlarda etkin bir çalışma yürütebilmesi, sağlıklı bir örgütsel çalışma ve işleyiş üzerinden gerçekleştirilebilir. Organ toplantıları üzerinden kolektif müdahale başılamadığında, yerel çalışmada hedeflenen mesafe alınamaz.

Düzenli ve işlevsel organ toplantılarına dayalı bir çalışma tarzı bunun önkoşuludur. İşlevli organ toplantıları ise öncelikle iyi bir ön hazırlığı gerektirir. Doğru politikalar belirlemek, doğru planlamalar yapmak, doğru hedefler saptamak, doğru bir işbölümünü gerçekleştirmek, sorunlara zamanında müdahale edebilmek vb., böyle bir hazırlığın olmadığı organ toplantıları ile başarılamaz.

“İşlevsel organ toplantılarının yanısıra denetim! Denetim, çalışmanın sonuçlarını her yeni organ toplantısında gözden geçirmek, döne döne muhasebesini yapabilmektir. İşlerin nasıl gittiğini zamanında görmek ve gerekli müdahaleleri zamanında yapabilmektir.” (agy)

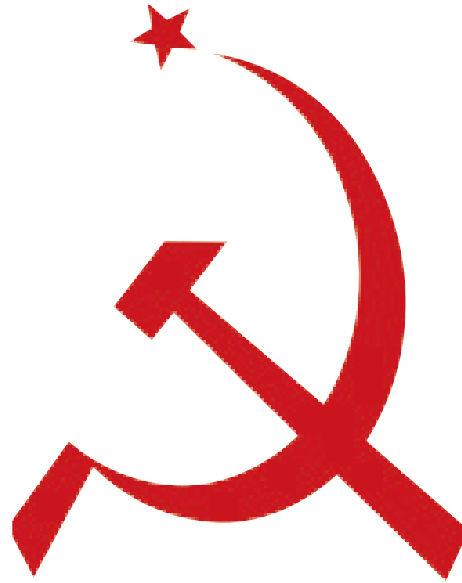
Örgütsel-siyasal çalışmada kendiliğinden sürüklenme zaafiyetine düşmemek, çalışmanın gidişatının organ toplantılarında masaya yatırılması ve irdelenmesiyle başarılabılır. İl örgütlerinin toplantıları, bölge çalışmalarının bilgilerinin aktarıldığı değil, çalışmaya

somut müdahalelerin gerçekleştiği toplantılar olabilmek durumundadır.

Temel yönelimlerde ısrar!

Yerel önderlik organları elbette perspektif planında burada işaret edilen başlıklara ilişkin açıklıklara sahiptirler. Fakat bugüne kadarki deneyimlerimizden kendi başına “açıklıklar” taşımanın sorunları çözmeye yetmediğini biliyoruz. Önemli olan, bu açıklıkların gereklerinin ne ölçüde yerine getirilebildiği, güçlükler ne olursa olsun bu doğrultuda ne denli kararlı ve ısrarlı davranılabildiğidir. Zira, dönemin güçlükleriyle birlikte güç ve olanakların sınırlılığı, “somut durumun somut tahlili”ne dayalı “kendine özgü” yönelimlere ya da çözüm arayışlarına yol açabilmektedir. Oysa, temel yönelimler üzerinden mesafe almayı öncelik haline getirmeyen çabalar verimsiz, hatta sonuçsuz kalmaya mahkumdur.

Yerel çalışmanın temel perspektiflerimiz üzerinden planlanması, hedeflerin bu çerçevede saptanması, bu hedeflere kilitlenen bir faaliyetin örgütlenmesi, kısa vadede alınacak sonuçların ötesinde önem taşımaktadır. “İnisiyatifli ve yaratıcı bir yerel çalışma”ya yön vermesi gereken temelde budur.

Devrimci parti ve legal alanın kullanımı

E. Doruk

Devrimci bir parti açısından, farklı alanlarda ve mecralarda (illegal, yarı legal ya da legal), çeşitli araç ve yöntemlerle sürdürülen siyasal çalışma özü itibariyle bütünlük arzeder. Bu bütünlük üzerinden devrimci siyasal faaliyetin esasını, devrimci program ve politikalar doğrultusunda işçi sınıfı ve emekçilerin bilincini ve eylemini geliştirmek, bu çaba içerisinde sınıfın ileri kesimlerini örgütlü bir güç haline getirmek ve yarının devrimci süreçlerine hazırlamak oluşturur. Bu bağlamda siyasal mücadele ve çalışmanın, işçi sınıfının gündelik mücadelesini ilerletmekten tarihsel eylemine hazırlamaya, dahası gelecekte sosyalizmin inşası ve sonrasına değin kesintisiz olarak sürdürülmesi gerekir.

Bu denli tarihsel ve güncel öneme sahip bir çalışmanın biricik güvencesi ise, devrimci bir programa sahip, illegal-ihtilalci temellere oturmuş, devrimci sınıf partileridir. Bir başka ifade ile, siyasal mücadele ve faaliyetin gerisinde illegal temellere dayalı devrimci bir örgüt yoksa, siyasal faaliyetin geleceği ve sürekliliği de güvenceden yoksun demektir.

Bunun açık bilincine sahip olan burjuvazi, işçi sınıfının siyasal bir güç olarak karşısına çıkmasını engellemek ya da geciktirmek için, sistemli olarak devrimci parti ve örgütlere saldırır. Etkisiz hale getirmeye, devrimci konumunu sarsmaya, güçsüz düşürmeye ve siyasal etki alanını alabildiğine daraltmaya çalışır. Elbette bu kapsamlı saldırıları devreye sokarken, devrimci parti ve örgütleri kendi denetimi altına almanın ve sistemli olarak legalize etmenin yollarını da arar. Tüm bunların sonuç üretmesi ise, son tahlilde o anki sınıflar mücadelesinin seyrine, mevcut güç dengelerine,

devrimci parti ve örgütlerin çizgilerine, devrim konusundaki irade ve kararlılıklarına, toplamında ise dönemin tarihsel koşullarına sıkı sıkıya bağlıdır.

Türkiye'nin yakın tarihine bakıldığında, sermaye iktidarının devrimci harekete dönük ideolojik-siyasal ve fiili boyutları olan çok yönlü saldırılarının nasıl bir sonuç yarattığını görmek zor değildir. Dünün devrimci akımlarının büyük bir bölümü, birbirini izleyen tasfiyeci süreçlerin ardından, bugün artık tümüyle düzen içi bir konuma geçmiş durumdadır. Örgütsel ve siyasal olarak legalizm cenderesine hapsedilmiş bulunuyorlar. Bu sonucun ortaya çıkmasında kuşkusuz yalnızca sermaye iktidarının çok yönlü saldırıları ve başarısı yer almıyor. Sol hareketin bu noktaya gelmesinin gerisinde aynı zamanda ideolojik ve sınıfsal konumlanışa dayalı çok yönlü yapısal zaafı yer almaktadır.

Devrimci mücadele ve açık çalışma

“Açık çalışma”, bütünlüklü siyasal faaliyet içerisinde parti politikalarının, şiarlarının ve çağrılarının kitlelere ulaştırılması bakımından önemli bir yer tutar. Buradaki “açık çalışma” vurgusu sadece legal araç ve yöntemlerin kullanılmasına indirgenemez. Zira, her devrimci parti ve örgüt, kendi konumu üzerinden belirlediği illegal-legal araç ve yöntemlerle kitlelere “doğrudan ulaşmayı” esas alır. Çalışmanın “açık”lığı bu geniş kapsamı üzerinden değerlendirilmelidir. Legal araçların, alanların ve olanakların kullanımı, bu çerçevede siyasal faaliyetin sadece bir boyutunu oluşturur.

“Öyle koşullar olur ki, partinin çalışma

biçimi çok büyük ölçüde açık biçimler üzerinden yürüebilir. Zaten kitle mücadelesi geliştiği ölçüde bu kaçınılmaz olarak da böyle olur. Ama buna rağmen partinin geleceği temsil eden bir omurgası vardır; partiyi temsil eden, onun çizgisini ve mücadele değerlerini temsil eden, partinin doğru yolda yürüyüşünün güvencesi olan bir çekirdektir bu aynı zamanda. Bu profesyonel devrimci çekirdeği siz burjuvazinin denetim ve saldırı alanından koruyor musunuz, bütün mesele budur...” (H. Fırat, *Partimizin Tüzüğü Üzerine 2: Parti Tüzüğü’müzün İlkesel Bölümü*, tkip.org)

Geçmişte, devrimci parti ve örgütlerin belli bir kitleselliğe ulaştığı, devrim ve sosyalizm fikrinin kitleler tarafından benimsendiği ve meşrulaştığı, sınıf ve kitle hareketinin daha gelişkin olduğu dönemlerde, koşulların sunduğu olanaklar dahilinde illegal parti ve örgütler kendi isimleri, şiarları, sembolleri ile doğrudan ve açık bir konum üzerinden kitlelerle bağ kurabiliyor, faaliyetlerini sürdürebiliyor, gelişmelere müdahale edebiliyordu. Illegalite “sırta kadem basmak” ya da yeraltının derinliklerinde kaybolmak olmadığına göre, bunun böyle olması eşyanın tabiatına da uygundu. ‘70’li yıllar bu tür faaliyetlerin en yaygın yaşandığı, ‘90’ların başı ve ortası da nispeten benzer deneyimlerin kaydedildiği yıllar oldu.

Legal alanın olanaklarını değerlendirmek ise bütünlüğü içerisinde devam eden siyasal çalışmanın özgün bir alanını oluşturmaktadır. Komünistler olarak bu “özgün alan” a dair daha en başından berrak bir bakış açısına sahibiz.

EKİM I. Genel Konferansı Bildirisi’nde bu konuya dair ortaya konulan şu değerlendirme, komünist hareketin başından itibaren legalitenin kullanımına dair ilkesel bir tutumla hareket ettiğini ortaya koymaktadır:

“İhtilalci örgütlenmeye karşı güçlü bir legalist tasfiyecı akımın var olduğu günümüz koşullarında, parti örgütlenmesini illegal temeller üzerinde hazırlama pratik çabası sağlam ve sarsılmaz bir inatla sürdürülmeli ve bu çaba tasfiyeciliğe karşı sürekli bir mücadele ile birleştirilebilmelidir. Fakat öte yandan, partinin bu zorunlu varoluş biçiminin tamamlayıcı

ögesi, onun legal biçim, araç ve yöntemleri en iyi şekilde ve sonuna kadar kullanabilmesidir. Düzen karşısında partinin ihtilalci varoluş biçimini ilkesel önemde gören komünistler için, sorun legal araç ve olanakları küçümsemek ya da bunları illegal örgütlenmenin karşısına koymak değil, illegal bir parti örgütlenmesi ve faaliyeti temeli üzerinde, bu temel koşulla uyum içinde, tüm legal biçim, yöntem ve araçlardan sonuna kadar ustalıkla yararlanabilmektir. Legal olanakları illegal örgütlenme ve faaliyete tabi bir biçimde, onun hizmetinde kullanabilmektir.” (EKİM I. Genel Konferansı / Değerlendirme ve Kararlar, s.131, Eksen Yayıncılık)

Partimizin açık ve tutarlı çizgisi

TKİP III., IV. ve VI. Kongrelerinde yapılan aşağıdaki değerlendirmeler ise, komünist hareketin mücadele sahnesine çıktığı ilk andan itibaren legal çalışma konusunda saptadığı ilkesel tutumun tutarlı bir savunusunu ortaya koymakta, aradan geçen yaklaşık otuz yıl boyunca bu tutumdaki sürekliliği gözler önüne sermektedir:

“III. Kongre partimizin gerçek manada bir ihtilalci sınıf örgütü haline gelmesinde bir dönüm noktası olacaktır. Bu önümüzde çok ciddi bir örgütsel gelişme, genişleme, derinleşme ve sağlamlaşma dönemi olduğu anlamına da geliyor. Kongremizin yaptığı tartışmalar, ulaştığı açıklıklar, vardığı sonuçlar ve sonuçta sağladığı mutabakat, bu konuda en büyük dayanağımızdır. Bu imkânı en iyi biçimde kullanarak yeni düzeyde gerçek bir örgütsel inşâ dönemine girmek görevi ile yüz yüzeyiz. Sağlam temellere oturan gerçek bir yeraltı örgütü, bu temel üzerinde kapsamlı ve çok yönlü bir legalite istismarı, illegalite ile legalitenin ilkelere ve amaca uygun bir biçimde birbirleriyle bağdaştırılması, bu açıdan bütünsel bir parti çalışması, bunlar örgütsel alanda bizi bekleyen görevlerin genel çerçevesini oluşturmaktadır.” (TKİP III. Kongresi Kapanış Konuşması, www.tkip.org)

“Partimiz illegalite-legalite ilişkisinin nasıl kurulacağını, bunların hangi yöntem ve perspektifle birleştirilip uyumlu kılınabileceğini

açıklığa kavuşturan Leninist parti teorisi üzerinden inşa edilmiştir. Hedefleri (ideolojik-programatik çizgisi) ve bu hedeflere ulaşmasını sağlayacak politik çalışması (taktik-siyasal çizgisi) ile bu çalışmanın şekillendirdiği ve kendisini ancak onlar üzerinden hayata geçirebileceği araçları (örgütsel çizgisi) bakımından kurulu düzene sığmayan bir devrimci sınıf partisi için, illegalite ilkesel ve stratejik bir zorunluluktur. Düzeni zor yoluyla yıkmayı hedefleyen bir parti ancak illegal olarak ayakta kalabilir ve faaliyetini her koşul altında kesintisiz olarak ve tavizsiz bir biçimde sürdürebilir. Demek oluyor ki ihtilalci bir parti politik çalışmasının sürekliliğini ancak illegal varoluşuyla güvenceye alabilir. Düzen legalitesini aşan bir açık çalışma da -ki komünistler için legal olanakların ötesinde bir kapsama sahiptir- ancak sağlam bir illegaliteye yaslanarak yürütülebilir.

“Komünistler açısından legalite ise, ilkin, bir sınıf tahakkümü aracı, burjuvazinin baskı ve zor aygıtı olarak sermaye devletini perdeleyen her türlü biçimsel yapının, düzenin her türlü yasal kurumunun, bir başka deyişle bizzat düzen legalitesinin kendisinin etkin bir şekilde teşhir edildiği bir istismar alanıdır. İkincisi, kitlelere yönelik ajitasyon-propaganda ve örgütlenme faaliyetini alabildiğine yaygın ve etkili araç, yol ve yöntemlerle yürütmenin, onlarla sayısız alanda kesişmenin, bağ kurmanın vazgeçilmez bir kanalıdır. Nasıl ki sağlam bir illegal temele yaslanmadan düzen sınırlarına takılmayan etkin bir devrimci açık çalışma yürütülemezse, aynı şekilde legalitenin olanaklarını değerlendirmeyen, ondan yararlanarak kendini kitlelerle kurduğu sayısız bağla sarıp sarmalamayan bir illegal örgüt de, bırakalım devrime yürümeyi, ayakta dahi kalamaz. Bu açıdan legalitenin etkin istismarı hayati önemde bir taktik sorundur. Doğal olarak taktik olan daima stratejik ve ilkesel olana bağlıdır; her açıdan ona tabidir, her bakımdan onun hizmetindedir.” (**İllegal örgüt, legal çalışma ve örgütsel güvenlik sorunları- TKİP IV. Kongresi Sunumu**, www.tkip.org)

“İçinden geçmekte olduğumuz dönemde açık çalışma imkanları giderek daralıyor.

Erdoğan yönetimi bu alanda kullanılan araç ve yöntemlere sınır getirmek için baskı politikalarını turandırıyor. Elbette büyük bedeller ödenerek kazanılan bu mevzileri kolayından terk etmek doğru olmayacaktır. Tersine, bu mevzileri korumaya çalışmak, güçlendirmek gibi bir sorumlulukla yüz yüzeyiz. Fakat, tarihsel deneyimler üzerinden biliyoruz ki, bu kadarını dahi başarmanın yolu illegal-ihtilalci mücadeleyi güçlendirmekten, fiili-meşru direnişi büyütmeğe geçiyor.

“Parti olarak içinden geçilen sürecin zorluklarını ihtilalci çalışmayı güçlendirme bakışı ile değerlendirmek, açık çalışmada kazanılan mevcut mevzileri de bu bakış üzerinden tutabilmek zorundayız.” (**TKİP VI. Kongresi Belgeleri / Devrimci örgüt ve kadro sorunları üzerine**, www.tkip.org)

Farklı tarihsel kesitlerde ve koşullarda toplanan parti platformları belgelerinden yukarıya aldığımız geniş aktarmalar, partimizin illegalite-legalite ilişkisi ve “açık çalışma” konusunda her zaman açık ve tutarlı bir çizgiye sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

İllegal temel üzerinde legalitenin istismarı

Partimizin benimsediği Leninist parti anlayışı, her türden legal faaliyetin gerisinde muhakkak illegal-ihtilalci konuma sahip bir parti örgütü olması gerektiğine işaret etmektedir. Lenin’in özellikle tasfiyeciliğe karşı yazdığı makalelerde bu ilkenin altı sıklıkla çizilir. Buna göre, illegal konum ve faaliyet temeldir, legal çalışma bu illegal temele tabidir ve onun hizmetindedir, öyle de olmak zorundadır.

Bu yaklaşım parti tüzüğümüzde şu ifadelerle tanımlanmaktadır:

“Parti, burjuvazinin gerici sınıf egemenliği koşullarında, illegal temeller üzerinde örgütlenmeyi, örgütsel varlığını ve siyasal faaliyetini her koşulda sürdürebilmenin biricik gerçek güvencesi sayar... Bu ilkesel temel üzerinde ve ona tabi bir biçimde, burjuva legalitesini en etkin bir biçimde kullanır.” (**TKİP Tüzüğü, 1. Bölüm**)

Bu böyle olmak zorundadır; zira legalitenin etkin ve devrimci amaçlara en uygun bir

biçimde kullanılabilmesinin güvencesi de bizzat bu illegal temeldir. Kaldı ki burjuva düzeni koşullarından legal imkanlar her zaman sınırlı ve koşulludur. Sınıf hareketi ve toplumsal mücadelenin güçlü olduğu koşullarda legal alanın istismarı daha olanaklı hale gelebilir. Bu zeminde kimi mevzi ve araçlar elde edilebilir. Fakat, sermaye diktatörlüğü koşullarında, legal alanda elde edilen hiçbir kazanımın güvencesi bulunmamaktadır. Yakın tarihimizin olayları (darbe dönemleri) bu gerçeğe yeterince açıklık sağlamıştır. Sermaye iktidarı karşı saldırıya geçtiği dönemlerde ilk elden sendikaların, demokratik kitle örgütlerinin, ilerici-devrimci yayınların ve kurumların kapılarına kilit vurmuştur. Her tür legal faaliyet yasaklanmış, bu alanlarda konumlanan binlerce insan zindanlara doldurulmuştur.

Böylesi koşulların oluşması için darbelerin yaşanması da gerekmiyor. Bugün içerisinde bulunduğumuz çok özel koşulları irdelemek ve bundan gerekli sonuçlar çıkarmak da fazlasıyla açıklayıcı ve öğreticidir.

Yakın dönem gelişmeleri ve legal alanın kullanımı

Yirmi yıllık AKP dönemini, gerici-faşist iktidarın özellikle toplumsal mücadeleye ve somutta devrimci-ilerici güçlere dönük sinsi ve sistemli saldırılarını özetlemek, konumuz açısından önem taşıyor.

AKP, 2002 yılında hükümet koltuğuna oturduğu dönemde “ileri demokrasi”, “demokratik Türkiye”, “AB ile tam uyum”, “darbelerle hesaplaşma” vb. riyakâr söylemleri dilinden düşürmüyordu. Kürt sorunu üzerinden “açılımlar” yapılıyor, sonuçları bugün daha net görünen “çözüm süreci” masaları kuruluyordu. Bu sözde adımlar ve düzenlemeler toplumun önemli kesimlerini etkilemiş, kimi sol çevrelerde ise kafa karışıklığına neden olmuştu.

Fakat bu aynı dönemde AKP, bütünüyle iktidar gücünü eline geçirmek için adım adım her türlü gericiğin koalisyonu olarak hareket etti (Gülen cemaati ile balayı yılları idi bu yıllar). Özellikle 11 Eylül sonrası uluslararası gelişmelerden de faydalanarak ilerici-devrimci

kesimleri hedef alan saldırıların fiili ve yasal dayanaklarını adım adım oluşturdu. Görünürde ilerletilen “demokratikleşme süreci”nin arka planında inşa edilen çok yönlü saldırganlık, yine emperyalist dünya ile uyum halinde idi. ABD, İngiltere, Fransa, Almanya gibi emperyalist merkezlerde “terör” demagojisi eşliğinde polis devleti uygulamaları yasal zeminlere kavuşturulurken, bu aynı süreçte Türkiye’de de ilerici-devrimci güçleri ve Kürt hareketini hedef alan saldırılar hayata geçirildi.

İlkin “terör” kavramının kapsamı alabildiğine genişletildi. Devrimci, ilerici, demokratik mücadele dinamikleri bu kapsama dahil edildi. Yılların mücadelesi ile elde edilen yasal-legal mevziler hedefe konuldu. Bu süreç devrimci-ilerici siyasal faaliyetin kuşatılması ve boğulması anlamına geliyor ve bu açıdan emperyalist güçlerle bir sıkıntı yaşanmıyordu.

Son on yıllık süreçte ise bu saldırılar dizginlerinden boşaldı. Özellikle 2015 Haziran seçimlerinin ardından dinci-faşist iktidar saldırganlıkta gemi azya aldı. Çözüm sürecine nokta konularak masa devrildi ve yeni bir kirli savaş konseptine geçildi. Devrimci-ilerici güçlere, Kürt halkına ve her türden toplumsal muhalefete karşı kapsamlı bir saldırı dalgası başlatıldı. 2016’da yaşanan 15 Temmuz darbe girişimi ise, AKP gericiliği tarafından “Allah’ın lütfu” sayılarak, faşist tek adam rejiminin inşasına hız verildi. Bu dönem boyunca ülke OHAL koşullarında yönetildi. Her türlü keyfilik ve kuralsızlık kural haline getirildi. Sıradan sosyal medya paylaşımları dahi yargılama konusu edildi. Sıradan basın açıklamaları dahi “terörist eylemler” olarak tanımlandı.

Özetle, AKP’li ilk yıllarda “demokratikleşme” cilası ile makyajlanarak ama gerçekte 11 Eylül konsepti esas alınarak devreye sokulan saldırılar, son 6-7 yıldır hiçbir kural, nizam tanınmayan faşist tek adam rejimi koşullarında doruk noktasına ulaştı. Bu süreç, burjuva düzen koşullarında legal olanakların istismarı konusunda da dolaysız sonuçlarını yarattı. Gerici-faşist rejim gerek yıllara yayılan yasal düzenlemelerle gerekse fiili-keyfi uygulamalarla bu alanı alabildiğine daraltmış durumda. Öyle ki, devrimci siyasal

faaliyet darbe dönemlerini aratmayacak kapsamda kuşatılmış bulunuyor. Tamamen keyfi biçimde şu ya da bu kentte ilgili mülki idare amirliği ya da doğrudan içişleri bakanlığı tarafından her türden eylem, etkinlik, stant açma, bildiri dağıtma, afiş asma vb. faaliyetler yasaklanabiliyor. Ortada bir yasaklama kararı olmasa dahi bu tür eylem ve etkinlikler “terörist faaliyet” olarak kodlanarak saldırının hedefi haline getirilebiliyor, bütün muhalefet güçleri “terörle” ilişkilendirilebiliyor, vb...

Asıl olan güçlendirilerek tali olan mevziler savunulabilir

Legal çalışma ya da burjuva legalitesinin istismarı bağlamında günümüz Türkiye’indeki tablo özetle bu şekildedir. Gerici-faşist rejim uzun bir süredir muhalif tüm kesimlerin siyasal-örgütsel varlığını hedefe koymuş bulunuyor. Sendikaların ve meslek örgütlerinin ya da burjuva muhalefetin dahi hareket alanını kısıtlamak için çırpınıp duruyor.

Komünistler, geçici olmaya mahkum bu durumun, sınıf ve kitle hareketinin geliştirilmesi,

toplumsal mücadelenin ilerletilmesiyle aşılabileceğinin açık bilincindedir. Fakat bu bir süreç işidir ve bu sürecin nasıl ilerletileceği ise belirleyici bir öneme sahiptir. Bu noktada yapılması gereken, her adımda illegal ihtilalci temeli güçlendirmek, siyasal faaliyeti bu güvenceli zemin üzerine oturtmak, buradan hareketle açık-legal-meşru çalışma alanlarını ve mevzilerini sahiplenmek ve bu sahiplenmeyi emekçilere mal etmeyi başarmaktır. Bununla amaçlanan elbette kendi başına burjuva legalitesinin istismar alanlarını genişletmek değildir. Esas olan, bunu da sağlayacak ve imkanlarını arttıracak tarzda ve bütünlüğü üzerinden, devrimci siyasal çalışmanın savunulması, sahiplenilmesi, güçlendirilmesidir. Bu başarılıp kitlelere mal edilebildiğinde, devrimci mücadelenin legal alandaki imkan ve mevzileri de çoğalacak ve güvence altına alınabilecektir.

Günümüz nesnel koşulları üzerinden legal alanın istismarına dair somut tartışmalar yapmak, sonuçlar çıkarmak ve hayata geçirmek tüm parti örgütlerinin yakıcı bir gündemi olarak önümüzde durmaktadır.

Deprem yıkımı ve ...

(Baştarafı s.11’de)

katılmak sınırında davranan kişi ve grupları da ön sürecin parçası yapacak adımlar atmak, hazırlık grupları üzerinden harekete geçirmek, kitle katılımını artırma çabalarımızı daha geniş bir kesime yaymamızı sağlayacaktır. Bu adımların kendi öz deneyimlerimiz üzerinden nasıl sonuçlar açığa çıkardığını biliyoruz. Şimdi daha güçlüsünü hayata geçirmekle yüz yüzeyiz.

Tüm çalışma alanlarımızda 1 Mayıs faaliyetini, merkezi tutum ve yaklaşımımızla uyumlu, niteliği ve niceliği artıracak bir eksende ve yaratıcı yol ve yöntemleri de devreye sokarak planlamalı ve hayata geçirmeliyiz. Kuşkusuz bizim için 1 Mayıs çalışması sadece katılımı artırmak eksenli bir çalışma değildir. Fakat kitlesele katılımın ve siyasal tutumuz ve taraflaştırma çabası sergilemeliyiz.

Yerel parti örgütlerimizin, çalışma gruplarının ve tüm yoldaşlarımızın önünde, sınıfsal ve tarihsel özüne uygun 1 Mayıslar yaratma mücadelesinde her alanda seferber olma görev ve sorumluluğu duruyor.

Deprem deneyimlerinden...

Yakın zamanda yaşanan depremler çok farklı yönleriyle toplumun en önemli gündemlerinden biri oldu. Düzen siyasetinin seçim gündemi depremin açığa çıkardığı gerçekleri kısmen gölgede bıraktı. Fakat uzun bir süre depremin yarattığı çok yönlü yıkım belli ölçüde gündemde kalacak gibi görünüyor.

Deprem gündemine ilk andan itibaren müdahale etmeye çalıştık. Ancak bu müdahalenin yeterince güçlü bir bakışa ve yönelime sahip olduğunu söyleyemeyiz. İlk anda yardım kampanyaları, bölgeye gidişler vb. bireysel ve yerel inisiyatiflere dayanıyordu. Bu durum bile, gündemi hızla başlı başına ele alamamanın ve açığa çıkaracağı sonuçları değerlendirememenin bir sonucu olarak görülmelidir. İşin esasında bu durumun, bakış, inisiyatif ve adım atmakta yaşanan tutukluk, vb.'nden kaynaklandığını söyleyebiliriz.

Bu konuda esas aksama ve zayıflık ise, merkezi planda hızla sürece müdahale etmekte yaşanan gecikmedir. Merkezi planda yaşanan zaaf ve eksiklikleri ortaya koymadan, yerel örgütlerin eksikliklerini, hata ve zaafaların doğru bir eksene oturtmak mümkün olmayacaktır.

Yaşanan deprem vesilesiyle bir dizi sonuç çıkarmayı önümüze koymalıyız. Bu gibi durumlarda daha inisiyatifli ve güçlü adımlar atabilmenin yolu, deneyimlerden, eksiklik, hata ve zaaflarımızdan sonuçlar çıkarmakla mümkündür. (...)

Deprem gündemi üzerinden, başta gençler olmak üzere çok geniş bir kesim harekete geçti. Bu kesimler belli yerlerde bir araya gelerek dayanışma vb. çalışmalarını örgütlediler. Bu alanlar, bir araya gelen kitlelerin ortak iş örgütlenme, dayanışma ve politik tartışmalar yapmaya açık olduğu zeminlerdi. Tam da kitle çalışması yapılacak alanlardı diyebiliriz.

Benzer kaynaşma ve dayanışma ruhu belli ölçülerde fabrikalarda da vardı. Bir dizi fabrikadan işçiler yıllık izin alarak vb. deprem bölgelerine gittiler. Bu gidişler örgütlü bir sınıf tutumu değildi. Fakat sınıfla bağ kurmanın önemli

bir vesilesi olabilirdi.

Deprem bölgesine hızla giden ve yerleşen bir dizi kurum, toplumdaki duyarlılığı belli ölçülerde değerlendirebildi. Deprem bölgesinde kurulan koordinasyon çadırları, bağımsız bir dizi kişiyle bağ kurmalarını, etki alanlarını genişletmelerini sağladı. Deprem bölgesinde yarattıkları etkiye de yaslanarak, diğer kentlerde farklı güçleri harekete geçirerek çalışmalarını genişletme zemini yakaladılar.

Deprem bölgesinden bu konudaki somut bir gözlemimi ifade edecek olursam, bir gece X grubunun kurduğu koordinasyon merkezinde kaldık. X'in çağrılılarıyla ya da kendi inisiyatifleriyle çeşitli kentlerden gelmiş insanlar vardı. Hepsiyile ekipler kurup görevlendirmeler yapmışlar. 6-7 kişilik her ekipte birer X mensubu yer alıyordu. Her ekiple günlük olarak değerlendirme ve planlama toplantıları yapıyorlardı.

Birkaçına tesadüfen denk geldim ve izleme olanağı buldum. Denk geldiğim toplantılar çeşitli kentlerden gönüllü gelmiş, bir biçimde X mensuplarının kurduğu koordinasyon çalışmalarına katılmış gençlerle yapılan toplantılardı. X mensubu olduğu konuşmasından anlaşılacak bir genç, kendi bakışlarını yansıtan, devleti ve düzeni hedefleyen bir konuşma yapıyordu. Diğerleri de dahil oldular. Düzen ve disiplinin önemine değinerek, günü planlayıp görev alanlarına geçtiler.

Orada sohbet ettiğimiz X mensubu arkadaşlar, gönüllü çok fazla insan geldiğini, bir kısmının örgütlü ve kolektif iş yapmaya yanaşmadığını ve gönderdiklerini söylüyorlardı. Örgütlü ve kolektif iş yapacak çok sayıda kişiyle ekip çalışması yaptıklarını, insan fazlalığı oluştuğu için farklı yerlerde de koordinasyon merkezi açtıklarını ifade ediyorlardı.

Durum tam da böyleydi. Gözlemlerim üzerinden, söylediklerinde ne bir abartı ne de bir fazlalık vardı. Bir dizi kurum için de benzer durum geçerliydi.

Yine farklı bir grubun sohbetine dahil

olduğumda, bu gruptakilerin de inşaat, belediye, metal vb. işkollarından işçiler olduğunu görmüş oldum...

Bizim çıkarmamız gereken en önemli derslerden biri, toplumun geniş kesimlerini ilgilendiren, öyle ya da böyle harekete geçiren süreçlerde hızla harekete geçmek olmalıdır. Denilebilir ki, bölgede bağlantımız yok, başkalarının olduğu için onlar böyle kolayca yer tutabildiler. Böyle durumlarda ve özellikle sol eğilimin olduğu yerlerde, bu türden ön bağlantılara ihtiyaç olmadığını söyleyebilirim. Oraya bir bakış ve planla giden herkesin etrafında birileri hızla toplanıyor ve zemin yaratıyor. Bunu gözlemlerime ve somut deneyimlere dayanarak söylüyorum. (...)

Muazzam bir boşluğun olduğu yerde, doğru müdahale ve inisiyatifle, en gerici kesimlerin olduğu yerde bile tutunacak zemin yaratmanın olanaklarına işaret etmeye çalışıyorum.

Doğru ve yerinde bir inisiyatifle, bize “gidecek misiniz” diyen çeperimizden, bildiğimiz ve bilmediğimiz bir dizi kişiyi seferber edebilme olanağı yakalayabiliydik. Denilebilir ki yine de seferber edilebilirdi... Ama insanlar orada olmakla burada dayanışma örgütlemeyi bir tutmuyor. Bütünlüklü ve kuvvetli politik bir bakışa sahip değiller. Yoldaşlarımızda bile böyle bir durum yaşanıyor. Bölgeye hızla gitmek gibi bir adım, yeni ağlar oluşturmamızı sağlayacağı gibi, çeperimizi de harekete geçirme-örgütleme olanağı sağlayabilecekti.

Fabrika zeminlerine de depremle aktif dayanışma tutumunu daha güçlü taşıma olanakları yakalayabiliydik. İlk günler temasta olduğumuz bir dizi işçi bize ulaşarak, gidiş olursa bizi de listeye yazın dedi. Böyle bir bakışla hareket etmiş olsaydık, diğer kurumların genel biçimde yaptıkları bölgeye gidiyoruz çağrısını biz de fabrika zeminli yapabilir ve bir dizi karşılık da alabiliydik. Bu temasımız olmayan fabrikalarda da bağımızı güçlendirecek olanak yaratırdı. Buralarda çalışan işçiler içinde daha meşru bir zemine kavuşabiliydik. Orta vadede sınıf çalışmamızı güçlendiren daha güçlü olanaklar/ dayanaklar oluşturabiliydik. Diğer sol çevrelerin kendi zeminlerinde yaptığı politik ve pratik müdahaleyi biz de kendi zeminimizde daha güçlü bir biçimde yapabiliydik.

Yarattığı yıkımın boyutu üzerinden bakıldığında, depremle ilgili en sıradan dayanışma çalışması bile bir politik tutumu ifade ediyordu. Devletin kurumlarına güvenini yitirmiş kesimler dayanışmalarını hızla devrimci-ilerici kurumlar ve iktidara muhalif çeşitli odaklar üzerinden yaptılar. AFAD ve Kızılay’dan çok Ahbap’ın ilgi görmesinin gerisinde bu var.

Bu durum bile kitlelerin tercihinin (bilinçli ya da bilinçsizce) politik olduğunu gösteriyor. “Dayanışmayı ve mücadeleyi büyütelim” vurgusu, tam da bu temelde anlam kazanıyor.

Bu konuda geniş bir zamanda üzerine düşünülerek yazılacak çok fazla şeyin olduğu açık.

Son olarak şunu belirtmeliyim. Bazı adımları atarken, ne getirir ne götürür değerlendirmesi üzerinden hareketsizliği tercih etmemeliyiz. “Bizim asıl işimiz işçi sınıfına müdahale diyerek” bu gibi zeminlerin sınıf çalışmasını geliştirici yanlarını, siyasal sınıf çalışması için elverişli bu zeminleri dar görüşlülükle bir kenara itmemeliyiz. Keza, işçi sınıfına politik müdahalenin, devlete ve kapitalist düzen karşıtı bilinç taşımanın yakın zamanda bundan daha iyi bir vesilesi yoktu. Bu tutumu taşımak, tek başına sayfaları etkin kullanmakla, afiş ve bildiri dağıtmakla başarılmaz. Aynı zamanda doğrudan alanda yer alarak (bugün deprem bölgesi, yarın başka bir yer), buradan aldığımız moral vb. güce de yaslanarak daha kuvvetli müdahale ve taraflaştırıcı tutum ortaya koyarak... (...)

Bizim parçası olacağımız her sürecin artıları ve eksileri oldu, olacaktır. Greif Direnişi’nde artı-eksi hesabı yapsaydık adım atamazdık. En genel ve kısa vadede baktığımızda, bize eksileri de oldu kuşkusuz. (...) Ama daha derinlikli ve sınıflar mücadelesinin seyri üzerinden baktığımızda, kazanımlarının kıyas kabul etmez ölçüde daha büyük olduğu bir gerçek.

Bu deneyimleri iyi değerlendirdiğimizde, attığımız adımların eksilerini daha iyi görmemizi sağlayarak, olumsuz etkileri sınırlamamıza da vesile olacaktır. Böyle durumlarda bizi yer yer tereddütte bırakan kaygıları bir kenara bırakarak, bu gibi durumların muhtemel olumsuz sonuçlarını nasıl sınırlayacağımıza kafa yorarak, hızlı adımlar atmamız (...)

Partili bir yoldaş / İstanbul

Seçimler ve parlamento karşısında üç temel davranış çizgisi

Burjuva düzen partileri için siyasal yaşam temelde parlamenter yaşamdır ve bundan dolayı da seçimlerde kitlelerin oy desteğini almak ve parlamentoda sandalye kazanmak onlar için temel önemde bir siyasal sorundur. Bu nedendir ki seçimlerde varlarını yoklarını ortaya koyarlar; her türlü yalan, demagoji ve temelsiz vaatle kitleleri aldatmayı seçim çalışmalarının eksenine koyarlar ve sermaye gruplarının desteğiyle bunun için muazzam harcamalar yaparlar.

Tümüyle düzen icazetine sığınmış bulunan, bu çerçevede resmi siyaset sahnesinde meşrulaşmayı amaçlayan ve temelde parlamenter bir güç olmak hayali peşinde koşan her çeşidiyle sosyal-reformist sol partiler için de durum özünde farklı değildir. Bunlar elbette, halihazırda parlamenter bir güç olamamanın da etkisiyle, siyasal yaşam ve etkinliklerini seçimler dönemiyle sınırlamıyorlar. Tam da böyle bir güç olabilme hedefi çerçevesinde, gündelik siyasal yaşam içinde kitleleri etkilemeye çalışıyorlar. Ama devrimci amaç ve hedeflerden, buna yönelik bir konumlanış ve stratejiden tümüyle yoksun bu partiler için nihai hedef parlamenter bir güç olmaktır. (...)

Gerçeğin ne olduğunu görebilmek için bu partilerin seçim platformlarına ya da bildirgelerine bakmak bile yeterlidir. Burada devrimci amaç ve hedeflere, bunu gerçekleştirmenin temel yol ve yöntemlerine ilişkin işçilere ve emekçilere söylenmiş tek bir cümle bulmak mümkün değildir. Tüm bu platform ya da bildirgeler, temel siyasal sorunlar üzerine, özellikle de devlet ve iktidar sorunu üzerine açık ve dolaysız bir tek kelime söylememeye ortak bir özen gösteriyorlar.

Bu ne şaşırtıcıdır ne de rastlantı; zira onlar devrimci amaçlardan tümüyle yoksundurlar, düzenin yasallık cenderesine teslim olmuşlardır ve ortaya koydukları hedeflere ancak yasalara uyarlanmış barışçıl mücadele çizgisiyle ve parlamenter yolla ulaşmayı hedeflemektedirler. Bundan dolayıdır ki tüm bu partilerin açıklama, bildiri ya da bildirgelerinde burjuva parlamentarizminin teşhiri ve devrimin propagandası (ki bu seçimlere katılsa bile her devrimci parti için temel önemde ilkesel bir sorundur) üzerine bir tek söz bulmak mümkün değildir. Temel siyasal sorunlar üzerine suskunluklarıyla kurum olarak seçimler ve burjuva parlamentosunun gerçek işlevi ve içyüzüne ilişkin suskunluklarıyla birlikte ele alınız, bu partilerin gerçek konum ve nitelikleri konusunda yeterli bir fikir edinebilirsiniz.

Devrimci sınıf partisi için ise durum temelden farklıdır. Komünistler seçimlere katılmayı ve burjuva parlamentosundan devrimci amaçlar için yararlanmayı ilke olarak reddetmezler. Fakat bunu yaparken, bizzat bu çaba içinde parlamentarizmi en etkin biçimde teşhir ederler ve bu konuda kitlelerde en ufak bir yanılsmaya mahal vermemeye özel bir dikkat gösterirler. Seçimler süreci ve olanaklı olduğu ölçüde parlamento kürsüsü, onlar için, temel yapısı ve kurumlarıyla burjuva düzeni, bu arada bizzat burjuva parlamentosunun içyüzünü ve temel işlevini teşhir etmenin; devrimci ilke ve amaçları propaganda etmenin, kitlelere gerçek kurtuluş yolunu göstermenin bir aracından ve fırsatından başka bir şey değildir.

Seçimler dönemi burjuva düzen partileri için, hoşnutsuzluğu büyümüş ve sorunlarına çözüm arayışları peşindeki kitleleri sahte vaatler ve çözümlerle aldatmanın, onları kendi bağımsız güçleriyle siyasi yaşama katılmaktan alıkoymanın, parlamento dışı sınıf mücadelesinin önünü kesmenin bir olanağıdır. Tersinden devrimci sınıf partisi içinse, parlamenter hayalleri darbeyle devrimci sınıf bilincini ve mücadelesini geliştirmenin temel önemde bir fırsattır. Bu çerçevede komünistler için seçim çalışmaları tümüyle devrimci sınıf mücadelesine ilişkin genel hedef ve görevlere tabidir; onlar seçim atmosferinden, kitleleri devrimci hedeflere kazanmanın, onların birliğini, örgütlenmesini ve mücadelesini bu doğrultuda geliştirmenin bir olanağı olarak yararlanmaya bakarlar. Bu çerçevede onlar kitlelerin karşısına düzenin yasallık cenderesine ve seçimlere uyarlanmış güdük seçim platformları ve bildirgeleriyle değil, kendi bağımsız devrimci sınıf programlarıyla, bunun döneme uyarlanmış ve güncel devrimci görevlere bağlanmış popüler açıklamalarıyla çıkarlar.

(Seçimler ve Sol Hareket, Eksen Yayıncılık, s.12-15)